

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrta leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo Slovenskega Gospodarja v Mariboru. — List se dopošilja do odpovedi. — Udje „Kato. tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta šte. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta šte. 5, vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne petitvrste za enkrat 15 vin., za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do torka opoldne. — Ne zaprete reklamacije so poštnine proste.

Zmagovito prodiranje v Srbiji.

Valjevo in Obrenovac naš. — Belgrad bo kmalu naš. — Srbsko prebivalstvo meče na naše vojake najprej cvetlice, potem bombe. — General Potiorek se zahvaljuje svojim vojakom za žrtve in napore. — Boji za Lovčen. — V Galiciji so se na nekaterih krajih začeli novi boji. — Rusko prodiranje je ustavljeno. — Na Rusko-Poljskem ujeli Nemci 28.000 Rusov. — V Izhodni Prusiji se boji nadaljujejo. — Na Francoskem ni odločitve. — Sultan proglasil „sveto vojsko“.

Avstrijsko-srbsko bojišče.

Maribor, dne 17. novembra.

Orožje avstrijskih vojakov, ki se borijo v Srbiji, je blagoslovljeno z zmago. Že zadnjič smo poročali, da se nahaja srbska armada na begu proti Valjevu in Kragujevcu. Srbi se sicer tudi na begu junaško borijo za svojo domovino. Vendar srbska hrabrost ni v nobenem oziru kos priznanemu junaštvu naših avstrijskih vojakov.

V nedeljo, na god sv. Leopolda, to je dne 15. novembra, so naši po hudem boju z zadnjimi srbskimi četami zasedli srbsko mesto Valjevo; dan poprej proti večeru pa je padla v naše roke važna srbska postojanka ob Savi, mesto Obrenovac, ki leži kakih 20 km južnozahodno od Belgrada. Med Belgradom in Valjevom so padla zadnje dni sledeča mesta v naše roke: Ušće, Bjelin, Novo selo, Slatina, Koceljevo in še več drugih manjših krajev.

Na zahodni strani Valjeva so se Avstrijci polastili mest Kamenica, Gračanica, Ljubovija, Rogačica itd. Naši stojijo sedaj na črti Obrenovac, levi breg reke Kolumbara (ki teče mimo Valjeva in se izliva pri Obrenovcu v Savo) mimo mesta Valjevo ter nato zahodno v polkrogu do mesta Rogačica ob Drini. To je avstrijska glavna bojna črta.

Glavna smer avstrijske armade je sedaj srbska trdnjava Kragujevac, ki leži v dolini reke Lapenica in je kakih 40 km oddaljena od Valjeva. V času, ko bodo naši čatalji dobili današnji list v roke, bodo skoro gotovo stale naše čete že pred to važno srbsko postojanko — v sredini Srbije. Kragujevac je križišče šestere velikih cest, ki vodijo na vse štiri strani. V mestu in okolici so velike srbske tvornice in zaloge streliva in orožja, katere čuva najmočnejša srbska trdnjava. Radi tega se pričakuje, da se bodo vršili okrog Kragujevca hudi boji med Srbi in Avstrijci.

Bivša srbska prestolnica — Belgrad — bo v času, ko bo današnji „Slovenski Gospodar“ dotiskan, že skoro gotovo padla Avstrijem v roke. Poročila, ki so došla danes (torek, 17. nov.), namreč pravijo, da je našim četam pot do Belgrada odprta in da se padeč pričakuje že v nekaterih urah.

Valjevo v naših rokah.

Dunaj, dne 16. novembra.

S srbskega bojišča se uradno poroča: Naše zmagovite čete so na južnem bojišču po zadnjih pora-

zih Srbe tako hudo zasledovale, da isti niti toliko časa niso imeli, da bi se bili v svojih utrjenih postojankah, katere so že leta in leta pripravljali, ustavili našemu prodiranju. Vsled tega je prišlo včeraj (v nedeljo, dne 15. novembra) pred Valjevom samo do bojev med našimi četami in zadnjimi stražami srbske armade. Po kratki borbi so naši srbske oddelke porazili in ujeli večje število Srbov. Naša armada je došla do reke Kolumbara ter je zasedla mesti Valjevo in Obrenovac. — Sprejem naših čet v Valjevu je bil značilen. Najprvo so metali prebivalci na naše vojake cvetlice, kmalu nato pa bombe ter so streljali na nas s puškami. (Reka Kolumbara je ena največjih vodotokov Srbije ter izvira jugoizhodno od Valjeva. Kolumbara se izliva pri mestu Obrenovac — jugozahodno od Belgrada — v Savo.)

Valjevo je eno najlepših mest Srbije. Mesto šteje čez 8000 prebivalcev. Lega Valjeva je izredno krasna. Skozi mesto teče reka Kolumbara. Okolica je zelo rodovitna in prijetna. Lepe hišice bogatih Srbov so posejane na s sadnim drevjem obraščenih gričih. Okolica je tudi zelo bogata na rudah. Prebivalstvo mesta Valjevo je že od nekdanjega časa zelo dovtetno za napredek. Valjevo je zvezano z Belgradom ob reki Kolumbari čez Obrenovac z železnico. Srbi imajo v Valjevu poveljstvo ene divizije in brigade, dve veliki vojašnici ter veliko smodnišnico. Iz novejšega časa je v mestu velika, novodobno urejena bolnišnica in pivovarna. Valjevo je zelo staro mesto. Ko so imeli Dubrovničani svojo ljudovlado, je Valjevo več let spadalo pod njihovo oblast. V turških časih je mesto zelo trpe- lo. Turki so bili šestkrat lastniki Valjeva.

LISTER.

Goreče gališke vasi zaznamujejo bojno črto.

(Dr. Andrej Veble, praporščak piše državnemu poslancu dr. Ivanu Benkoviču naslednje za- nimivo in od vojaške oblasti uradno pregledano pismo.)

dne 5. novembra 1914.

Velečenjeni gospod doktor!

Kakor sem Vam v svojih zadnjih pismih pisal, se je zgodilo. Levo nemško krilo se je umaknilo (Hindenburg), tudi naša prva armada (Dankl). Rusom se je posrečilo prodreti v centru in pretrgati zvezo naših armad z Nemci. Ako bi ostala naša armada (nadvojvoda Ferdinand) ob Sanu, bi nam bili Rusi lahko padli v bok ali v hrbet. Vsled tega smo se zopet umaknili od Sana.

Naše desno krilo () stoji zelo dobro in trdno. Vsled novo nastalih zapletljajev pa se bo vojna črta zopet spremenila. — Pravzaprav to še ni poraz. Morda je celo boljše za nas, da pridejo Rusi preko Visle in Sana, ker imajo tako velike reke za svoj hrbet, kar je lažje za nje usodepolno. Kolikor sem mogel izvedeti, so imeli Rusi na desnem bregu Visle in Sana silno močne, utrjene postojanke. Deloma tudi naravne. Desni breg Sana je namreč

mestoma višji kot levi. Vsled tega je obvladala ruska artilerija vse prehode, tako, da je bilo absolutno nemogoče, priti preko Sana. Vsi naši poskusi, priti preko Sana, so bili odbiti in so se izjalovili.

Imamo, hvala Bogu, izredno ugodno vreme. Postalo je toplo. Krasni so večeri in čarobne mesečne noči. Predvčeraj zvečer smo šli nad volke. Korakali, oziroma vozili smo se celo noč do drugega dne.

Pred kakimi tremi tedni smo dobili slučajno v roke ruski list „Utroje Slovo“. Rusi sami pišejo, da imajo do sedaj okrog 800.000 mrtvih in ranjenih, ujetih Rusov je 73.000, ne všteti ujetih in ranjenih iz zadnjega časa in ruske pietnike, ki so v Nemčiji. Ogromne izgube!

Žalostni so mnogi prizori. Cele vrste izseljencev in beguncev je videti, večinoma grede peš, stari in mladi, kajti vse boljše konje je vzela vojna

uprava za vojaške namene. Le tu pa tam je ostalo še kako nadušljivo kljuse, s katerimi se potem peljejo ti begunci na visoko naloženih vozovih. Domovi so zapuščeni. Samo najrevnejši sloji ostanejo in pa katoliško poljsko prebivalstvo. Kmečko ljudstvo ostane, ono se drži svoje zemlje na vse kriplje, kakor da je prikovano na njo z železnimi verigami. Zrastlo je s to zemljo popolnoma, saj je ta zemlja njih edina krušna mati. Od česa bodo živeli ti ostali poljski junaki? Krompirja je morda komaj za par mesecev. Pridejo pa še kozaki in jim vzamejo še ta živež. Potem nastane lakota. Soli seveda ni. Ljudje je- do samo nesoljen krompir.

Junaško se vedejo nekateri poljski domačini. O- stanejo v domovini — do skrajnosti. Neki gozdar iz- pod Rudnika ob Sanu mi je pravil, da so v njegovo hišo kar deževale kroglice. Prva granata je vrgla raz streho — dimnik, druga je prevrnila steno. Ob nje- govi hiši so bili postavljeni naši topovi, na nasprotni strani ruski, ki so sipali iz svojih žrel ogenj na naše postojanke. Gozdar je ostal do zadnjega v svoji hiši.

Vsak večer gorijo vasi in naznanjajo, kje se na- hajajo bojne črte — naša in sovražna —, krvavorde- če nebo je razsvetljeno kakor po dnevi. Navadno se vršijo napadi tudi le po noči. To je japonski način bojevanja, katerega smo se oprijeli tudi mi. Seveda smo se ga morali prej učiti od — Rusov.

Židje so v Galiciji, kakor znano, skoro edini trgovci. Trgovina je z malimi boljšimi izjemami iz- ključno v židovskih rokah. Kako seveda židje to moč

Najnovejša poročila se nahajajo pred inserati.

Belgrad bo skoro naš.

Z bojišča, dne 16. novembra.

V soboto, dne 14. novembra ob 5. uri popoldne so naši po dvehurnem močnem artiljerijskem obstreljevanju, kateremu so se Srbi v begu umaknili, z radostnim navdušenjem zavzeli mesto Obrenovac ob Savi pred Belgradom.

Z zavzetjem tega mesta je našim četam pot do Belgrada odprta. Pričakuje se, da bo Belgrad že v bližnjem času padel.

Naše čete, ki so zmagovito prodirale proti Valjevu, so zasedle tam važno križišče in se združujejo v vedno močnejši napadalni obroč. Dasiravno Srbi še niso izgubili bojnega in napadalnega poguma, vendar vojska s Srbi, kakor pravijo poročila vojnih poročevalcev, skoro gotovo ne more več trajati dolgo, ker se v srbski armadi že močno občuti pomanjkanje streliva in drugih vojnih potrebščin.

Avstrijski zrakoplovci izborna sodelujejo pri poizvedovanju za sovražnikom. Pri svojih poletih fotografirajo sovražne postojanke in prinašajo važna poročila o gibanju sovražnih čet.

General Potiorek hvali svoje vojaštvo.

Dunaj, dne 16. novembra.

Feldcajgmajster Potiorek, vrhovni poveljnik avstrijskih čet na Balkanu, je izdal danes, dne 16. novembra, na svoje čete ta-le oklice:

„Po devetdnevih bojih s sovražnikom, ki je bil po številu močnejši in ki se je branil v tako močno utrjenih postojankah, o katerih se je sodilo, da so nepremagljive, po devetdnevih napornih marših v skalnatem ozemlju, kjer ni pofov, po močvirjih, v dežju, v snegu in mrazu, so dosegle vrle čete 5. in 6. armade Kolumbaro in so pognale sovražnika v beg.

V teh bojih je bilo ujetih čez 8000 Srbov, zaplenjenih 42 topov, 31 strojnih pušk ter obilo drugega vojnega gradiva. Domovina tem junaškim činom ne more odrekati hvaležnost in občudovanje.

Dolžnost mi je, da v polni meri priznavam junaštvo vseh čet ter izrekam v imenu najvišje službe najtoplejšo zahvalo vsem častnikom in vojakom 5. in 6. armade. Vkljub uspehu, ki se je dosegel z velikimi žrtvami in z velikanskim naporom, še ne smemo mirovati; junaški duh, ki preveva vse čete, katerim poveljujem, mi jamči, da bomo nalogo, ki nam je dana, zmagonosno izpolnili do konca v zadovoljnost našega najvišjega poveljnika, v slavo armadi in v prid domovini.“

„Bežeči vragovi“.

Z bojišča, dne 16. novembra.

Poročevalec „Grazer Volksblatta“ poroča: Jaz sem danes obiskal podonavski topovski čoln (monitor) „Bodro“, kateremu poveljuje linijski kapitan Wulff, ki je poveljeval ponesrečenemu monitorju „Temes“. Kapitan je bil odlikovan z železnim kronskim redom. V pogovoru s kapitanom o podvzetjih potopljenega „Te-

meša“ sem izvedel, da je topovski čoln pred nesrečo trikrat z veliko težavo došel v Savo.

Dne 23. oktobra ob 13. uri zjutraj je „Temes“ pri Skeli zadel v Savi ob mino, med tem, ko se mu je poprej že trikrat posrečila predrzna vožnja skozi sovražne mine. 33 mož „Temeševe“ posadke je našlo pri nesreči junaško smrt. Edini mornar, ki je preostan na čolnu, dasiravno smrtno ranjen, je ostal pri topu. Naš čoln je delj časa vozil po reki naprej. Patrujni čoln „D“, ki je spremljal „Temeša“ in na katerem se je nahajal Wulff, je sprejel na krov ranjenega Srbi so razpisali za ujetje vsakega mornarja 50 dinarjev in za vsakega častnika 1000 dinarjev. Naše podonavske monitorje so Srbi namreč zelo sovražili in jih imeli na piki. Imenovali so jih „bežeče vragove“.

13letni deček -- junak.

Iz Sarajeva se poroča, da je ob začetku vojske po dolgih prošnjah bil 13letni bosanski deček Suljo Mautevlić sprejet v neko avstrijsko stotnijo. Deček je smel iti z našimi vojaki v Srbijo, kjer je vedno donasal vojakom v prve bojne vrste živež in strelivo. Mautevlić se ni popolnoma nič bal gostih krogel, ki so frčale mimo njegovih ušes. Dečka je vse rado imele. Končno je vsled napora obolel tako, da so ga morali prepeljati v bolnišnico v mesto Tuzla. Od tam so ga spravili v Sarajevo. Ko je ozdravel, je ostal v bolnišnici in skrbno streže ranjenim vojakom. Deček pravi, da je sicer zadovoljen z novo službo, a da je na vojski vendar mnogo lepše.

Jedilni list avstrijskih vojakov v Srbiji.

List „Drau“ priobčuje sledeče pismo avstrijskega vojaka z bojišča na Srbskem: „...“, 25. sept. 1914. Ljubi stariši! Kot dokaz, da se nam v Srbiji ne godi slabo, Vam naznam, kaj smo dobili včeraj za obed. Dobili smo: govejo juho, goveje meso z rižem, svinjetino s krompirjem, povidl, čaj in vino. Te reči smo povžili na bojni črti. Godbo so nam oskrbeli topovi 104. hrvaške črnovojniške brigade in topovi 12. srbske divizije. Glavna stvar je, če krogle ne padajo v juho. Tudi sem zdrav in dobre volje, ker sem tako srečen, da se imam 1 kg ročice. O, es o-hajam šesttedenski jubilej, odkar se že nisem prav nič sčel. Vas vse poljublja itd.“

Kaj pripovedujejo slovenski junaki.

Kako se je godilo slovenskim fantom pred Antverpnom.

(Pismo slovenskega vojaka Alberta Bergina izpred Antverpna svojim starišem v Sempolaj.) Ljubi stariši! Prejel sem Vašo drago zalepko, ki je rabila cel mesec in 15 dni, predno je prišla tu meni v roke. Potem ni nič čudno, če tudi Vi ne dobite mojih pisem, ko Vam pišem, če čas dopušča, še vsaki dan in kakšen dan tudi po dvakrat. Denarja ni na obilo, ali stradal do sedaj še nisem. V Belgiji so prihranili še nekaj za nas. Kur, prašičev, krav, rac in golobov je dovolj, imamo tudi prav fino francosko vino. Res, da so nas sovražniki pozdravljali tudi z granatami in šrapneli, toda mi se nismo dali motiti pri naših gostijah. Na Boga se tudi spominjam, kakor me lepo opominjate. Ne bojte se, te

Ravnokar sem izvedel zanimiv dogodek iz sedanjih bojev ob Sanu, dogodek, ki je jako značilen za naše in ruske vojake. Ob Sanu so bili pred nekaj tedni prodrli Rusi z eno celo divizijo na levi breg. Vsi naši poskusi, jih pregnati, so se izjalovili. Bojna črta naših in ruskih vojakov je bila čisto blizu. V sredi med obema se je nahajal studenec. Že cele dneve so ležali naši in ruski vojaki v prvi bojni vrsti. Oboje je mučila žeja. Kar naenkrat se na ruski strani dvigne en mož za drugim in prihajajo posamezno v presledkih k studencu — po vodo. Potem se zopet povrnejo nazaj. — Za njimi pa pridejo naši, posamezno, drug za drugim. In ne od naše kakor ne od ruske strani ni padel noben strel. To je bilo nazadnje že čisto običajno. Samo, ako je prišlo po več naših skupaj k studencu, so Rusi streljali na nje. Ta dogodek nam je pripovedoval naš nadporočnik, ki je sam to doživel. — Vojaki torej vendar niso same zverine.

Iskreno pozdravljam Vas, celo pisarniško osebo, kakor tudi vse gospode, ki se udeležujejo torkovega večera. Pri priliki jim lahko sporočite vsebino mojih zadnjih pisem. Končno izročam tudi Vaši milostivi svoj pozdrav in poklon.

Kako se godi vojnim ujetnikom.

Marsikoga pač skrbi, kako se godi ujetnikom, ki so prišli v sovražnikove roke. Marsikoga stresa mraz, če sliši ime Sibirija. V pomirjenju občinstva in zlasti starišev in sorodnikov ujetih vojakov naj bo povedano v sobotni „Arbeiter Zeitung“ priobčeno pismo nemškega častnika, ki je dne 26. avgusta prišel v rusko ujetništvo. Ta častnik piše svojim starišem iz Bijska v Sibiriji: „Znano vam je, da sem bil zvečer, dne 26. pret. meseca (avgusta) ujet. Zgodilo se je to, ko sem reveža-tovariša na bojišču obvezoval, ko sem bil že prej trem ruskim vojakom tako storil. Ruski vojaki, ki so me ujeli, so bili dobri dečki. Dali so

Avstr.-črnogorsko bojišče Boj za Lovčen.

Kotor, dne 14. novembra.

Uspeh obstreljevanja Lovčena po naši artileriji je bil zadnje dni zelo velik. Begunci iz Črne Gore, ki so prišli te dni k našim prednjim stražam, so naznaili, da je francosko-črnogorska artilerijska Kuk-skupina na Lovčenu popolnoma uničena. Samo eden strel iz velikega topa neke avstrijske vojne ladje je uničil 2 sovražna topa; 3 vojaki so bili mrtvi, 23 pa težko ranjenih. Z naših postojank se je razločno videlo, kako je zletel sovražni top z lafeto vred v zrak.

Sneg in megla na črnogorskem bojišču.

Budimpešta, dne 16. novembra.

Iz Dubrovnika se poroča: Na gorah, kjer se bije boj med Avstriji in Črnogorci, je nastopilo zelo slabo vreme, ki črnogorske in francoske vojaške oddelke v njih bojevanju zelo zadržuje. Francozi, ki se nahajajo pri topovih na Lovčenu, so zelo pobiti, ker vlada vrh gora hud mraz, katerega rahločutni Francozi niso vajeni. Več Francozov je na nočnih stražah zmrznilo. Kotor in okolica je razun opoldne, cel dan v megli. Po gorovju je zapadel tako debel sneg, da sega skoro povsod vojakom do kolen. Morska obal Adrije je odeta v gosto meglo. Radi tega francosko brodovje ne more uspešno napadati našo morskobal.

Črnogorska poročila o bojih.

Milanski list „Corriere della Sera“ je dobil iz Cetinja o bojih ob črnogorsko-avstrijski meji to-le poročilo: Na Črni Gori je padlo veliko snega. Negotovo vreme je seveda preprečilo nadaljevanje črnogorskih nastopov proti Kotoru. Avstriji sedaj in sedaj obstreljujejo črnogorske baterije na Lovčenu. Preteklo sredo (na Marfinovo) se je prikazalo več avstrijskih zrakoplovov nad črnogorskim mestom Bar ter metalo nanj bombe. Princ Danilo vilo je zadelo 5 bomb in težko poškodovano. V vili sedaj prebiva princezinja Milica, rojena nemška vojvodinja Jutta meklenburška.

svoje stare navade ne opustim. Vem, da je Bog gospodar nas vseh. Z vojsko gre imenitno. Do sedaj smo bili še vedno zmagovalci, kar upam tudi v prihodnje. Sedaj smo bili dva meseca na Belgijskem in v enem kraju na Francoskem. Napravili smo tri okupacije, ki so vse dobro izpadle: Trdnjave smo rušili, kakor da bi bile iz peska: Maubeuge (Mobež), Namur, Antwerpen. Belgijski in Francozi so kar strmeli, ko so videli padati ogromne granate. Upamo, da pojde tudi v prihodnje imenitno, ker koraze ne manjka. Kam pojdemo sedaj, ne vem. Z Belgijo smo končali: mislim, da pojdemo na severno Francosko, toda gotovo ni. Rad bi si še Pariz ogledal, aji le ne vem, če pojdemo tja. Nikar se za me ne bojte! Mi smo vedno oddaljeni od nasprotnikov, ker streljamo vedno na 10 do 12 km. Res, da imajo tudi oni kano-ne in da streljajo tudi oni daleč, ali oni preradi z-

mi pijače in kruha in jaz sem jim daroval svoje zadnje cigarete. Ne boste mogli verjeti, da so ti vojaki sredi med ranjenci in mrličih delali z menoj, kakor da sem eden izmed njihovih, ki so ga našli vsega utrjenega in napol izstradanega. Še po noči sem bil pripeljan pred nekega divizijskega šefa. On in njegovi oficirji so se vedli z najpopolnejšo uljudnostjo. Od 27. do 29. sem kot edini častnik marširal z oddelkom ujetnikov v Holm, od koder sem vam pisal. Tam je čakalo kakih 20 oficirjev, da jih popeljejo. Koderkoli smo srečali ruske čete, povsod so ruski vojaki dajali našim cigarete, jesti in piti. Nobene sovražne besede, nobene neprijazne kretnje. Vsi ti ljudje, odhajajoči v boj, so nas smatrali za ljudi, ki so ravno tako pošteno izpolnili svojo dolžnost, kakor jo hočejo oni. V Avstriji se ni verjelo, da bi bilo na Ruskem točenje žganja res prepovedano. Od trenutka, ko je moj polk prekorajčil rusko mejo, nisem videl ne ene čaše alkohola več, ne vina, ne žganja. Ruski vojaki pijejo samo čaj; alkohol se nikjer ne prodaja. Dne 1. septembra smo šli od Holma dalje. Bilo nas je kakih 20 častnikov v jako lepem vagonu II. razreda. Vožnja je bila prav prijetna. Dne 21. septembra smo prispeli v Bijsk. Z vozom smo se odpeljali v hišo, kjer nam bo ostati v času našega ujetništva. Svojo sobo delim s štirimi drugimi ujetimi gospodi. Enkrat na dan smemo iz hiše; kot nadzorovalec nas spremlja neki oficir. Bijsk je središče trgovine z žitom in maslom. Zdi se, da so tu bogati ljudje. Sli smo kupovat v veliko skladišče, kjer se dobi vse, kar potrebuje izobražen Evropejec. Ruska vlada nam daje na mesec 50 rubljev. Seveda jemo vsi skupaj in plačujemo za hrano 30 rubljev. Tudi moramo vsak izdati dobro preudariti. Vzeli so mi moj nahrbtnik in nakupiti si moram počasi perila ter vse tiste malenkosti, ki so potrebne za življenje.

bežijo pred nami, posebno Angleži. Sedaj smo se bili s tremi nasprotniki in vseeno smo jim bili kos, ker streljajo jako slabo in imajo tudi slabo municijo. Lahko rečemo, da se Avstrija in Nemčija bijeta s celo Evropo, pa smo še vedno na površju. Za sedaj dovolj. Prosim, da mi v kratkem kaj pišete, ker do sedaj nisem še ničesar dobil.

Pred bojem.

Mladenec, doma iz St. Petra pri Mariboru, čegar pismo „Nad Srbe!“ smo zadnjič v „Slovenskem Gospodarju“ objavili, piše svojim starišem dne 3. novembra s srbskega bojišča.

Potožiti se, kako mi gre, ne smem. Zadnjič sem vam pisal iz Sarajeva, da odrinemo proti sovražniku, kar tudi smo. Vendar v ožjo stiko z njim še nismo prišli, ker ga naša brigada, ki je pred nami odšla, preveč tira. Razven dve postaji, kamor smo se peljali od Sarajeva, marširamo neprenehoma od zore do mraka. Vreme je bilo hvala Bogu lepo, razen 29. okt. zvečer, ko je lilo, kot iz škafa. Včasih se me poloti domotožje. Odkritosrčno si včasih želim priti že do sovražnika. Ta želja se mi tudi najbrže kmalu izpolni. Zdaj smo v ... kjer imamo en dan odmora, ker konji ne morejo več naprej. Ne smete misliti, da sem nestrpen ali nepotrpežljiv. Jaz proti drugim vse lahko, oz. lažje prenašam. Pisma od vas še nisem dobil. Pisal bi vam tudi ta teden, a karte ali papirja sploh videl nisem. Danes sem pa boljše živl. Denarja imam še dovolj, ker niti za drag denar nič ne dobimo. Edina tolažba mi je, da to stanje ne bo trajalo vso večnost. Znanega obraza še nisem videl nobenega. Kako ste kaj obhajali god vseh svetnikov? Sedaj bodem vam pisal že pogosteje. Ne jamram, a vendar pravim: Blagor njim, ki ne vedo, kaj je vojska! Ne bojevanje, ne misel na smrt, je bridko, pač pa so druge okoliščine težavne. Sedaj vsaj nekaj izkusim. Molite za me, da bom vse voljno prenesel. Sam molim tudi misem pozabil, kajti to je še edina tolažba na bojišču. Pripravljen sem na vse, a upam najboljše. Tudi vi se ne žalostite. Kar Bog stori, vse pravi stori. Njegovo ime naj bo česeno. Pozdravite mi vse, kakor tudi jaz vas, in vse znance pozdravljam ter ostanem vaš nepozabni sin Fr. Dostavek: V ozki kamrici, velik 4 kv. m., sameva in že pol dneva ter pišem in si žep šivljem, z mislijo na vas, na St. Peter, na boljše čase, vobče na vse, kar me je kedaj zanimalo.

„Slovenski Gospodar“ in „Straža“ se čita tudi na bojišču.

Naš vrli somišljenik in gostilničar na Ponikvi, g. Franc Žličar, ki služi pri poljskem topničarskem polku št. ..., piše z gališkega bojišča svojemu prijatelju dne 5. novembra sledeče pismo:

Predragi! Pred vsem Te najpristronejšje pozdravljam! Kakor sem Ti že poročal, sem časopise dne 29. oktobra t. l. z največjim veseljem sprejel. Ko sem jih dobil, to je bilo nekaj posebno novega in veselega v vojski, posebno za nas Slovence. Bilo je na večer. Šel sem v platneno celico, prižgal svetilko, da bi čital našega „Gospodarja“ in „Stražo.“ A kmalu je bilo vse polno tovarišev-poslušalcev. Jaz pa sem sedel na srečnici (kakor kak minister zunanjih zadev) ter čital na glas.

Zvedeli smo iz listov, kako se kaj po drugih državah tepejo itd. Zelo nevoljni smo bili, ko smo čitali, da se napada č. duhovščina radi vojskinih razmer. Sramota! Pogovarjali smo se potem o tej stvari ter tudi pogledali nazaj, kakšne dobrote smo tudi že mi uživali od strani duhovščine, od strani samostanov. Evo par slučajev: V Celovcu smo bili tri tedne nastanjeni v „Marianumshot“. Bile so č. sestre celi čas z nami izredno prijazne. Dobili smo, kar je kedo rabil, za jako mal denar. Ob slovesu so se še pa za nami sočizile. Dne 20. septembra smo bili nastanjeni dva dni v samostanu jezuitov (Starawies pri Rzeszowu v Galiciji). Dobili smo tam danekrati kavo in kruh. Bilo nas je okoli 150 mož. Naš vodja je bil z njimi pri obedu itd. Ravno ta dan pa sem imel službo. Peljal sem v bližnjo tačasno bolnišnico moža od naše kolone. Tam so bile č. sestre uršulinke zelo prijazne. Prednica, ki je znala nekoliko nemški, se je z menoj delj časa pogovarjala, in dobil sem prav dobro kosilce in še seboj kos kruha. Enakih slučajev pomnimo vojak! še več. (Zatorej pa upam, da ne bodo tisti nasprotniki več tako govorili, ki doma za pečjo sedijo in ne vedo, kaj se po cellem svetu godi. Tukajšnjih židov pa nihče ne vidi, kateri nas hočejo odreti. Vsaka obrt) je v njihovih rokah. Zatorej pa prodajajo, kakor hočejo: trikrat dražje, kot je blago vredno. Zemlje so bile po 10 v, sedaj stanejo že 20 v itd.

Drugače se imam po stari navađi, samo da sem še vedno čvrst in zdrav. Hvala bodi Bogu! Več dni že ne slišim več gromenja topov. Z pismom prihajam h koncu, ponavljajoč še enkrat pristrone pozdrave in zahvalo za časopise, za katere se Ti še priporočam, kajti „Gospodar“ in „Straža“ sta se čitala tu! (Kaj v vojni na straži. Vedno še grešča iz rok v roke. Iskrene pozdrave!

Nevesta na bojišču.

(Iz pisma nekega nemškega častnika.)

Nahačamo se na Poljskem. Prebivalci se nas izogibljejo, kakor plašni psi. (Če želijo česa od nas, nas ponižno prosijo. Vas, kjer se nahačam, obstoji iz zapuščenih koč, silno zanemarjenih prostorov. Dež lije neprestano, kakor da bi hotelo nebo oprati vse grehe sveta. Naši konji se pogrezajo do kolen v i-

lovnata tla. 45 ur smo neprestano prodirali, dokler se nismo konečno nastanili v neki vasi. Ko sem hotel odpreti vrata kmečke koče, mi skoči nasproti podčastnik silno veselega obraza. Ujel je ravno kar v gozdu s par ljudmi pol stotnije Rusov. Čakal je s svojimi vojakmi, da so se mu najprej približali, nato pa pričel streljati. Stopili smo skozi nizka vrata v skromen, s svečo razsvetljeni prostor in videl sem kot prvega, na slavnici kakor spečega ležati otroško-mladega ruskega vojaka. Na licih je bil videti lahkega nasmeh. Stopili smo bližje. Položil sem mu roko na čelo, a bilo je ledeno, on je mrtov. Naročil sem takoj moštvo, naj mu slečejo mokro obleko. V polukrogu smo stali naokoli. Kar naenkrat nastane nekak šum in moje hrabre vojake, ki se niso strašili nobene premoči, je popadla nekaka groza. Bratli so se izvršiti moj ukaz. Tu stopi eden izmed njih k meni in pravi: „Javljam pokorno, ruski vojak je žeklica!“ To se je zgodilo leta 1914. Kakor smo izvedeli, je bila nevesta nekega ruskega častnika in se je povsod borila skupaj z njim. Dan poprej je bila zadeta v prsa in se je takoj zgrudila, mrtva na tla. Dal sem tega junaškega ženskega vojaka pokopati še istega dne. Sicer morajo mrtvi sovražniki ležati toliko časa, da imamo dovolj prilike, da jih pokopljemo in zasavimo na njihove grobove lesene križe.

Strašen dogodek na srbskem bojišču.

Warnsdorferski list „Österr. Volkszeitung“ in „Abwehr“ objavljata sledeči opis nekega s srbskega bojišča došlega ranjenca: Strašno utrujen sem došel z nekaterimi tovariši v neko srbsko vas. Poprosil sem v neki hiši za pranočišče. Drage volje so nam dali na razpolago lepo, prostorno sobo. Ko smo se v sobi naselili, zavohal neki tovariš poseben duh. Preiskali smo celo sobo in končno smo našli v neki omari dva mrtva avstrijska vojaka. O nevarnem položaju, v katerem smo se nahajali, nismo dolgo premišljevali, marveč položili smo mrtva vojaka v posteljo. Preteklo je precej časa. Med tem se ni ničesar zgodilo. Nato se s kričemo v omaro. Zopet preteče nekaj časa; kar se priključijo v sobo tri ženske, med njimi neka približno 16 let stara deklica. N so nas opazile. Splazijo se k postelji, v katero smo položili mrtveca, misleč, da leže ranjeni vojak v postelji. Zdaj smo bili o njih kvičdi popolnoma prepričani, zgrabili smo podvajane ženske in jih takoj pomorili. Spali seveda to noč nismo.

Poročila, došla v sredo 18. nov. Avstrijsko-rusko bojišče.

Maribor, dne 18. novembra.

V Karpatih je mirno, kakor bi vladalo premirje. Predpisujeta pa premirje dva mogočna gospoda: gosta megla in snežni viharji. Sicer pa se nahačajo čete na sijajni brambni črti. Sovražnik je to že tudi spoznal, kajti prostovoljno je ustavil svoje napade. Stojimo si nasproti — oko v oko. Patrulje so le 200 m oddaljene druga od druge, vendar ne streljajo.

Iz Galicije izvem le toliko, da je pri zvezem ysl zopet oblegan in da se junaško brani. Dne 30. nov. je napravila trdnjavska posadka večji izpad proti severu in je pognala Ruse nazaj. Posadka je imela pri tem izpadu le malenkostne izgube.

Novi boji so se pričeli na bojni črti Krakov—Censtohov—Kališ—Torn. Pri Krakovem in Kutnem so za avstrijsko-nemške čete ti boji ugodno izpadli. Zaznamovat imamo uspehe. Seveda je to le začetek, vendar ugoden začetek. Najvažnejša točka te bojne črte je pač njen južni del, kjer se razteza po pokrajini, ki je za vse tri države najvažnejša, to je gor-nješlezijska kotlina. Kjer se nahačajo premogokopi. Vsaki izmed treh držav pripada del te kotline.

Ruski premogokopi so bili takoj začetkom vojne izgubljeni za rusko državo vsled odstopa ruske armade. To je imelo za posledico občutno pomanjkanje premoga na Ruskem-Poljskem, zlasti pa v Varšavi. To pomanjkanje se bo tem huje čutilo po zimi, ker domski premogokopi ne zadostujejo, da bi v tem oziru pokrili vse ruske potrebe.

V Sleziji se izkazuje 40% vsega premoga, kar se ga pridobiva v Nemčiji. Cena temu premogu znaša 250 milijonov mark na leto. Avstrijska država pokriva s slezijskim premogom dober del svoje potrebe, zlasti na Dunaju.

Južni del vojne boje črte je torej jako važen za gospodarsko življenje vseh treh držav, da bo to imelo tudi vojnostrategične posledice za najbližnjo bodočnost. Ne moremo si niti predstavljati, kakšno reizmerno gospodarsko škodo bi povzročilo dejstvo, da bi se bojna črta potegnila preko teh pokrajin z vsemi posledicami opustošenja, katere so nam znane drugodi. Treba je torej računati s tem, da bo napela Nemčija vse sile, da bi odvrnila ta pogrom nemške države in da ostane bojna črta na mejah Ruske-Poljske.

Začetek novih bojev z Rusi.

Dunaj, dne 17. novembra opoldne.

Iz avstrijskega generalnega štaba je došlo naslednje uradno poročilo:

Naše čete, ki so prodirale iz prostora pri Krakovu, so večeraj (ponedeljek, 16. novembra) zavzele prednje utrjene sovražnikove postojanke na severni strani naše državne meje.

V prostoru pri Wolbromu in Pilici (v južno-zahodnem kotu Rusko-Poljske, severozahodno od Krakova) so došli Rusi le tako daleč naprej, da so jih dosegli streli naše artilerije. Napadi sovražne infanterije so bili povsod odbiti. Eden naših infanterijskih polkov je ujel 500 Rusov ter uplenil dva oddelka strojnih pušk.

Zmaga nemških čet pri mestu Kutno zelo ugodno upliva na celoten položaj obeh zavezniških armad.

28.000 Rusov ujetih.

Iz velikega vojnega stana se poroča:

V uspešnih bojih, ki so se vršili zadnje dni pri Wloclaweku, je padla odločitev.

Nemške čete so porazile Ruse ter jih zapodile v beg. Rusi so zbežali v južnoizhodni smeri proti mestu Kutno. Kolikor je dosedaj dognano, so v teh bojih izgubili Rusi 23.000 ujetnikov in najmanj 70 strojnih pušk, številno zaplenjenih topov pa še ni znano.

Nemško-francosko bojišče

Maribor, dne 18. novembra.

Na francosko-belgijskem bojišču je bilo bojevanje v zadnjih dnevih vsled silnih viharjev in sneženih zametov, kateri so se pojavili tudi na vseh drugih evropskih bojiščih, zelo otežkočeno, deloma celo ustavljeno. Le ob francosko-belgijski meji za trdnjavi Ypern in Armentieres so se bili večji boji, v katerih sta bili obe mesti strašno poškodovani in se pričakuje vsak čas padee teh trdnjav. Tudi na ostali bojni črti so nemške čete napredovale, osobito v Argonih, kjer je padla važna francoska postojanka Vienne le Chateau, na levem nemškem krilu je pa padlo važno francosko oporišče Brule. Odločitev v velikanski borbi med nemško in francosko-angelsko-belgijsko armado, ki že traja 15 tednov, pa dosedaj še ni padla.

Turčija-Rusija-Francija-Anglija.

Maribor, dne 18. novembra.

Turški sultan Mehmed Rešad je kot verski poglavar (kali) mohamedancev proglasil „sveto vojsko“ zoper Rusijo, Anglijo in Francijo. Okoli 300 milijonov mohamedancev stoji pod njegovim kalifatom (poglavstvom). Sveta vojska že več stoletij ni bila proglašena. Kadar se napove sveta vojska, imajo vsi mohamedanci dolžnost, da branijo svojo mohamedansko vero. V zadnjih balkanskih vojskah ni bila proglašena sveta vojska. Zdaj pa proglašja sultan, da je vera v nevarnosti. Njegov vojskovodja Enver-paša dobi zeleno prerokovo (Mohamedovo) zastavo, pod katerim znamenjem je dolžan vsak mohamedan braniti svojo vero do zadnje kaplje krvi. Enver-paša kliče v posebnem razglasu mohamedance: „Naprej, vedno naprej! Zmaga, slava, mučeništvo in raj je pred nami, za nami smrt in sramota!“ Seveda je treba počakati, ali bo imela „sveta vojska“ dovolj upliva na mohamedance, kajti verske vezi pri njih niso več tako močne kakor nekdanj.

Z bojišča se poroča, da imajo Turki v Kavkazu proti Rusom uspehe in da njih čete korakajo v Egipt na boj proti Angležem.

Slovinci!

Ker se za spodnještajerske Slovence ni ustanovil poseben vojni oskrbovalni urad, je visokorodni cesarski namestnik za Štajersko, Manfred grof Clary-Aldringen povelj z odlokom dne 8. novembra 1914 št. 6-3395-1 g. dr. Benkoviča, dr. Korošca in dr. Verstovškega, da skrbijo za podporo vojakov, ki izpolnjujejo na bojiščih svojo plemenito domovinsko dolžnost. Podpisani so osnovali začasni „Slovenski odbor za podpiranje vojakov na bojišču“, ki se boče po potrebi razširil.

Prva naloga odbora je, da priredi vojakom na bojišču, zlasti spodnještajerskih polkov, kolikor mogoče prijeten Božič. Zato prosi odbor posameznike, župnijske, občinske urade, okrajne zastope, okrajne in krajne šolske svete, društva itd., da se mu naklanjajo v ta namen darila v denarju, v zimski spodnji obleki, v cigaretah, smokah itd.

Posebno naj se uporabi dan 2. decembra., ko je presvili cesar pred 66 leti nastopil vlado, da se nabira za božična darila, ki se bodo poslala našim vojakom na bojišče.

Ker se morajo do 6. decembra odposlati vsa darila na bojišča, zato prosi odbor, da se ozira pri vpošiljanju na to časovno določbo. Vsaka pošiljatev, ki se bode objavila v Istih, naj se naslovi:

„Slovenski odbor za podpiranje vojakov na bojišču“, Maribor, Koroška cesta št. 5.

Za odbor:

Dvorni svetnik Bedjanič, dr. Benkovič, dr. Korošec, dr. Pipuš, dr. Verstovšek.

Razne novice.

* **Duhovniške vesti.** Župnijo Žalec v Savinjski dolini je dobil č. g. Anton Veternik, župnik na Dolu, župnijo Sv. Jurij ob Ščavnici č. g. Franc Stuhel, kaplan pri Kapeli, in župnijo Sv. Boltenk v Slov. g. č. g. Ferdinand Pšunder, vikar v Ptuj. — Č. gosp. Josip Toplak, korni vikar stolne župnije v Mariboru je imenovan za vikarja mestne župnije v Ptuj. Na njegovo mesto v Maribor pride č. g. Alojzij Rezman, kaplan v Ljutomeru.

* **Sv. Oče za mir.** Papež so izdali poslanico na katoliške škofo celega sveta, v kateri podajajo sliko sedanje vojske ter rotijo vladarje in narode, naj končajo morilni boj. Papež priporoča molitve za mir.

Naš cesar in vojska. Ob začetku vojske se je cesar stalno nastanil v gradu Schönbrunn, ki je strogo zaprt zunanemu svetu in katerega le redko-kedaj zapusti, k večjemu kadar gre obiskat ranjence. Vlada se izvrstno počuti, je svež in dobro razpoložen, ima jako dober tek in nobene sledi o katarju, ki se drugače pri njem redno pojavlja. Med 1. in 2. uro popoldne se cesar vsak dan izprehaja v zaprtem vrtu, ki je prirejen v grajskih prostorih. A vsak, kdor ima priliko, da ga med tem sprehodom opazuje, občuduje njegovo gibko in svežo hojo, ki je nekaj izrednega v toliki starosti. Po sprehođu se poda cesar zopet v svojo delavnico, kjer reši popoldne došle akte, ki jih ob 5. uri popoldne prinaša kurir na konju. Sicer se pa vladar drži svojega običajnega dnevnega reda. Ob 8. uri jutraj pridejo k njemu člani cesarske hiše, ki so se priglasili k avdienci, potem sledi običajno poročanje in sprejem tega ali onega uradnika. Sedaj se pri cesarju pogostoma oglašajo vojni ministri v spremstvu generalštabnega častnika, ki ima s seboj cel tovor načrtov in zemljevidov, na podlagi katerih obvesti cesarja o položaju na različnih bojiščih. Večinoma so to majhni in podrobni načrti, skice, na katerih so zaznamovane najmanjše podrobnosti, ki bi se lajku zlele brezpomembne; na podlagi teh skic ima vladar tako popoln pregled nad vsakokratnim vojnim položajem, kakor da bi bil sam osebno navzoč na bojiščih. Cesar z velikim zanimanjem sledi izvajanjem poročevalca in vpleta vmes svoje opazke. To poročanje traja več ur po celi dve uri.

Misijonar dr. Anton Zdešar, z Mirenskega grada, ki se sedaj nahaja v francoskem ujetništvu, poroča z dne 24. oktobra, da je bil dne 17. oktobra z mnogimi vojnimi ujetniki prepeljan iz sedanje ječe na otoku d'Ile v ječo na otoku Korzika. Med vožnjo je razsajal tak vihar, da se je ladja skoraj potopila in da so vsi ujetniki zboleli. Zdej ječi v ječi Casabianca blizu mesta Aleria na izhodnem delu Korzike. Maševati mu doslej še ni bilo dovoljeno, vsako duševno delo mu je zabranjeno (mora torej brčkone težko delati), moči mu pešajo, da se „komaj še drži na površju“ in se priporoča vsem rojakom in znancem v molitev. Z njim združuje v ječi tudi dr. Bayer, učitelj verouka na realki v Gradcu.

* **Kaj je to?** Glasilo spodnještajerskih vsenemcev, „Marburger Zeitung“, je dobilo v roke patrolni listič, na katerem stojijo zapisane zagovorne besede: „Patrol dinst 6 ur obns 12 ur Peide oht ¼4 ur Frü Wah cen niht naes“. „Marburger Zeitung“ trdi z vso gotovostjo, da je to listič nekega črnovojnika, ki je obiskoval ponemčevalno (utrakvistično) šolo. Očividno je, da se list glede teh podatkov ali laže ali pa se je listu izročil patrolni list od vojaške (!) strani. Prav pa ima „Marburger Zeitung“, ko izreka upanje, da bi se šolski sistem na Slove. školi štajerju spremenil, seveda ne v njenem smislu, ampak v edino pametnem, da se poemčevalnice popolnoma odpravijo in se uređijo vse šole na podlagi slovenskega materinskega jezika. Sedanja vojska kaže, da se znajo Slovenci in Hrvati tudi brez nemščine boriti zvesto za domovino!

* **Za kadilce-vojake.** Prosimo, da še nadalje darujejo Slovenci in Slovenke kadilce predmete za naše slovenske spodnještajerske polke. Kar se je dosedaj darovalo, smo izročili „Slovenskemu odboru“ za podpiranje vojakov na bojišču. Vse darove odpošlje „Slovenski odbor“ začetkom decembra na bojišče. Še je torej čas, Slovenci in Slovenke, darujte za svoje slovenske brate na bojiščih!

* **Vojaški dan na Stajerskem.** Ker so iz Gradca tudi razposlali na vse občine in župnijske urade pozive za pobiranje, opozarja slovenski odbor v Mariboru te urade in slovensko občinstvo Spodnjega Stajerja, da je vsled odloka c. kr. namestnika pobiranje vseh teh darov med slovenskimi deželani osredotočeno v slovenskem odboru v Mariboru. Treba je torej zbirati skupno vse darove, ki prihajajo iz slovenskih občin in župnij, da bodo tudi slovenski vojniki izvedeli na bojišču, kako se jih rojaki doma z ljubeznijo in požrtvovalnostjo spominjajo.

* **Slovenci v trgih in mestih na Sp. Stajerskem!** Slovenski odbor za pobiranje darov za vojake opozarja slovenske tržane in mestjane na Spodnjem Stajerskem, da pobira s polami, katere je odposlal, zajedno za takozvani „Soldatentag.“ Zato pozivamo Slovence, da se pri poverjenikih odkupijo za ta dan s primernimi prispevki.

* **Poverjeniki,** ki so prejeli pole za pobiranje darov, se naprosijo, da gotovo sklenejo pobiranje že dne 3. decembra in takoj odpošljejo v Maribor, Koroska cesta 5, ker mora odbor že dne 4. decembra vse odposlati v Gradec c. kr. namestniku. Vlak z darili gre na bojišče že dne 6. decembra.

Dar A-B-C učenk. Učenke nekega I. razreda v Mariboru so prinesle ranjencem v dijaškem semenišču 2 vazi lepih živih cvetic. Prinesle so ta dar z listkom, na katerem je bilo zapisano: „To prinašamo našim vrlim hrabrim vojakom male A-B-C učenke. Mislimo, da vam bo to napravilo malo veselje. Prihodnjič prinesemo cigarete. Vas vse skupaj lepo pozdravljamo.“ — Te cvetke krasijo vhod bolnišnice kot dokaz sočustvovanja nežne mladine do naših bojevnikov, ki so že pogumno zastavljali svoje življenje za dom in cesarja.

* **Vojni kurat č. g. Januš Golec** piše dne 22. oktobra č. g. Antonu Podvinski, župniku na Remšniku: Predragi! Vašo dopisnico dobil; pisati in odgovarjati je zelo težavno, ker smo bili vedno na potu, in sedaj smo že osem dni v ognju. Do sedaj sem bil v treh velikanskih bitkah in nebroj majhnih praskah. Upamo, da bomo z Rusi kmalu opravili, ker se že umikajo. V sedanjih bojih sta mi bila ustreljena pod menoj dva konja, klobil sem dva strela skozi kapo in jednega v ostrogo. Vreme je bilo do zdej deževno in mrzlo. V sedanji bitki imamo pa lepo vreme, menda vsled groma topov. No, če se že vrnem zdrav na ljubi Remšnik. Vam bom pripovedoval doživljaje lahko celi mesec. Pri polku sem menažni mojster pri štabu. Porabljam me tudi pri pionirskih delih in pri patroljah. Služba konata je torej v ozadju in zadnji sv. mašo sem služil dne 18. avgusta. Pozdravljeni Vi, gospod Kolega, čela hiša in Grögl.

* **Jožef Praprotnik.** Padel je na južnem bojišču. Rodil se je v Središču na Stajerskem. Prati čas, ki mu je preostajal pri krojaški obrti, je posvečal z vso vremo našim društvom. Mariborski Orel mu ohrani hvaležen spomin kot svojemu vestnemu predelovalcu in načelniku, graški Orel kot svojemu predsedniku, društvo „Kres“ v Gradcu kot svojemu marljivemu sotrudniku, Jugoslovanska Strojovna Zveza v Gradcu kot svojemu predsedniku, vsi, ki so ga poslušali na shodih, kot navdušenemu govorniku. Prej se je boril za več o lepe misli z uma svetlim mečem, sedaj je padel za domovino kot junak z bojnim mečem. Bodi ju aku tuja zemlja lahka!

* **Na potopljenem podonavskem topovskem čolnu „Temeš“** se je padel tudi kot mornar Rudolf Simončič, bivši načelnik mariborskega Orla. Iz dosedanjih poročil ni poset, ali se je Simončič rešil ali ponesrečil.

* **Franc Sekol.** Iz Jarenice se nam poroča: Na bojišču v Galiciji je padel pešec 47. pešpolka. F. Sekol. Tako je vsaj razvidno iz uradnega izkaza padlih in ranjenih. Ali je omenjeni Franc Sekol vrli naš mladi narodni bojevnik, nekdanji navdušen mladeniški organizator, posestnik in občinski svetovalec v Gačniku, še sedaj ni uradno potrjeno.

* **Padli junak iz Slovenskih gor.** Od Sv. Benedikta v Slov. gor. se nam poroča: Že drugo žrtev je zahtevala domovina od naše fars. Na južnem bojišču je padel, zadet od srbske krogle skozi glavo, Franc Roškar, kmečki sin iz obče spoštovane, narodne hiše Roškarjeve na Drvanji. Njegov oče, sedaj častiljiv starček in prej dolgoleten župan Drvanjski, je bil z rajnim Čolnikom soustanovitelj „Slovenskega Gospodarja“ in njegov naročnik od začetka. Tudi rajni Franc je bil navdušen Slovenec, vnet pospeševatelj našega mladeniškega gibanja, ko je še isto bilo v povojih, sotrudnik pri raznih društvi, dopisnik in razširjevalec „Slovenskega Gospodarja“ in je stal v boju zoper posilnemstvo vselej v prvih vrstah. Da je imel več pod klobukom, kakor navadni kmečki fant, je pokazal večkrat v svojih javnih nastopih in govorih za slovensko stvar. Zemlja, katero je zamočila kri blagega Franca Ferdinanda in Sofije, je torej popila tudi njegovo. Bog daj, da bi vsa ta kri ne bila tekla zastonj, temveč da bi prinesla ljubi domovini mir, nam Slovincem pa boljše, vesele čase. Padli junak je bil brat č. g. Davorina Roškarja, župnika pri Sv. Florijanu pri Rogatcu. Žalujemoč preostalim naše pdkritosrečno sožalje, pokojnemu pa večni mir in srečno svidenje onkraj groba. (Dostavek urednika: Blagi prijatelj, po duhu in stanu brat, vrl naš junak, spavaj sladko v slovanski zemlji!)

* **Odlikovan mariborski Slovenec.** G. Stanko Majcen, praporščak v rez. pri 27. pešpolku, je bil dne 23. oktobra zaradi izrednega junaštva odlikovan z veliko srebrno kolajno za hrabrost. Praporščak Majcen je od prvega dne našega vojskovanja na severnem bojišču ter je neprestano v bojni črti.

* **Dva brata praporščaka** Makso in Franjo Robič iz Središča se nahajata v vojski; prvi, modroslovec na dunajskem vseučilišču, je bil težko ranjen na izhodnem bojišču, drugi pa je bil na južnem bojišču odlikovan s srebrno hrabrostno svetinjo I. razreda.

* **52letni junak odlikovan z zlato hrabrostno svetinjo.** Stefan Veigl, doma iz mariborske okolice, moč v starosti 52 let, se je ob pričetku vojske prostovoljno javil k vojakom. Uvrstili so ga v 47. pešpolk, pri katerem je že pred 28 leti služil. Veigl je čvrsto kot kak mladenič vzdrljal vse vojne težave ter se je v bitki pri Grodeku dne 8. septembra izkazal kot junaka. Že prve dni je bil radi izredno junaških činov povišan od prostaka v frajtarija. Omenjeni dan se je

Veigl na čelu svoje stotnije tako junaško branil, da je imel naskok naših izreden uspeh. Stotnija je zavzela važno sovražnikovo postojanko. Mnogo Rusov je bilo ujetih. Še-le, ko je zadel Veigla kos ruskega šrapnela, se je moral umakniti iz bojne črte. Te dni je bil Veigl v Mariboru odlikovan z zlato hrabrostno svetinjo.

* **Slovenski učitelj Žagar Jože,** o kojem se nam je poročalo, da umira na koleri, je bolezen prestopal ter se vrnil dne 11. novembra v domobransko bolnišnico v Mariboru. Kruta spremljevalka vojske je grozno učinkovala na sicer močno postavlo slovenskega učitelja.

* **„Vojska je gorje!“** G. učitelj F. Žagar, ki je bil na galjskem bojišču ranjen v nogo, piše dne 12. novembra svojemu prijatelju iz bolnišnice v Sibinu na Ogrskem: Dragi prijatelj! Brat moj je bil ves čas v boju z menoj do 20. oktobra, potem me je pa moral zapustiti. Da bi bil zbolel, mi ni znano. Sedaj so naši slovenski fantje vsi v sredi ognja. Bojevali smo se kakor levi — bili povsod pridni, akoravno so nam nasprotovale neprenehoma hude „muhe“ v vsakem najmanjšem kotičku. Rečem ti, „vojska je gorje — trikrat gorje“. — Z mojo nogo je že znatno boljše, ker sem prišel v jako dobre roke. Tu je 6 bolnišnic. V vsaki je okrog 300 ranjencev. Do danes jih je prišlo semkaj 2560. Pomisli! Sicer pa je tu dolgočasno, ker so sami tuji, zato si želim še enkrat priti v ljubo slovensko domovino. Naši domačini ne vedo, koliko je vredna domovina! Pozdrave!

* **Grozota vojne se ne da popisati.** Janez Tomažič, četovodja pri 9. artilerijskem polku, piše dne 24. oktobra gospodični Topolnikovi v Radgoni: Nahajam se že več dni neprestano dan in noč v strašnem artilerijskem boju in sem se žvižganju in eksplozivni sovražnih topovskih krogel tako privadil, da n. pr. mirno jem ali pišem, ko padajo krogle krog mojega topa. Ena mi je preluknjala desni rokav plašča, ko sem pisal, a pisal sem mirno naprej. Spimo kot krti pod zemljo, če je čas. Galicija je kakor nalašč za vojsko. Grozota vojne se ne da popisati, mora se jo osebno skusiti in videti! Naši ljudje nimajo niti pojma, kako dobro jim gre z ozirom na tukajšnje prebivalce! — Ko bo zopet prilika, pišem več. Pri-srčne pozdrave!

* **Krogla skozi usta.** Iz Št. Ilja v Slov. goricah se nam poroča: Tukajšnji mladi posestnik Peter Niederl, ki se je še-le lansko leto poročil, je došel pred kratkim kot ranjenec domov iz ruskega bojišča. Služil je pri 47. pešpolku. Pri Grodeku ga je dne 9. septembra zadela ruska krogla od zadaj v glavo. Krogla si je izbrala svojo pot skozi čeljust in usta na prosto. Niederlu je krogla na tem potu brez njegovega in zobozdravniškega dovoljenja izdrila 4 zobe. Niederl je kroglo takorekoč pljunil iz ust. Odtrgala mu je tudi košček jezika. Rana se mu je dobro zacelila, ker so ruske krogle zelo silaste in mesa ne raztrgajo močno. Ko se je Niederl pripeljal v Št. Iljo, je bila njegova prva pot v cerkev, kjer se je v pobožni molitvi zahvalil za rešitev.

* **Poveljnik 87. pešpolka mrtev.** Polkovnik in poveljnik 87. pešpolka, Dionyz Rabatsch, je dne 17. t. m. v Meranu na Tirolskem nenadoma umrl.

* **Slovenci pomagajo Nemcem.** Več slovenskih fantov iz celjske okolice, ki služijo pri 8. bataljonu težke trdnjavske artilerije, se nahaja pri nemški armadi s slovenskimi avstrijskimi topovi 305 cm kalibra. Poslali so dne 10. novembra več razglednic iz Genta v Belgijo, v katerih naznanjajo, da so njihovi topovi, v kolikor so bili pri znani železniški nesreči poškodovani, zopet popolnoma v redu in da sedaj gredo z njimi na belgijsko obalo. Upajo, da bodo angleške ladje kmalu pozdravili. (Se je tudi že zgodilo, več angleških ladij je tako poškodovanih, da so nerabne.) V očigled tega pač nihče ne bi pričakoval, da je nemško županstvo v Celju prepovedalo slovenske znake. Upamo, da namestnija ukrep celjskega županstva najhitreje razveljavi.

* **Vrl slovenski oče.** Franc Fluher, posestnik v Cirknici pri Št. Ilju, je znan kot star narodni veterani. Celo svoje življenje je vedno stal zvesto na strani katoliško-slovenske stranke. Pri vseh volitvah je on eden najboljših agitatorjev za pravično stvar. In letos je Fluher dal cesarju in domovini tri svoje odrasle sinove. Dva se borita na južnem bojišču, in tretji pa na severu proti Rusom. Ko se je pred kakimi 14 dnevi raznesla vest, da je sin Franc, ki se bori na severu, padel, je naš Fluher rekel: „Če je Božja volja, pa naj bo! Ako je moj Franc preli svoj krog za cesarja in domovino, sem lahko ponosen na to.“ Tako govori vrl slovenski oče.

* **Zvesti hlapec — junak.** Martin Ogrizek od 87. pešpolka 4. st. tujca je padel kot junak za domovino dne 11. septembra. Doma je bil iz župnije Sv. Florjana pri Rogatcu. Služil je kot hlapec od šolskih let zmiraj pri enem gospodarju, Vincencu Žurmanu, župnija Sv. Križ tik Rogaške Slatine. Rajni je bil zelo cenjen od gospodarja in gospodinje, očeta in pa treh bratov; dva njegova brata sta še vojaka v Galiciji. — Naj počiva v miru med tovariši-vojaki v Galiciji in naj mu bo zemlja lahka!

* **Tovariš zasadi prijatelju na gomili v tujini križ.** Posestnica Oset v Hrušovu pri Sv. Juriju ob juž. žel. je dobila iz Galicije dopisnico, pisano dne 18. oktobra. Velečenjena gospa! Ko je tudi mene, Vam nepoznanega, privedla pot na bojišče, smo mi-nogrede našli veliko naših srčnih, a ponesrečenih vojakov. Dolžnost moja je, da Vam sporočim, da se je

nahajal med ponesrečenimi tudi g. Ivan Oset. Ker ni imel drugega pri sebi kakor dopisnice od svojih, sem jih vzel jaz, katere Vam naknadno pošljem. Na mojo željo je naša stotnija zagrebla nesrečnega, a častno padlega sina domovine v okope, narejene od sovražnika. Bil je častno, po vojaško blagoslovljen od našega duhovnika in položen potem k večnemu počitku. Zraven njega leži neznan korporal istega polka. Ker Vam sedaj ne smem povedati kraja, kjer leži Vaš sin, Vam to pozneje sporočim. Napravil sem mu križ na gomili in zapisal njegovo ime nanj. Bodite potolaženi, kajti veliko jih je, koji bolečine za padlimi z Vami vred trpe. Zadnje njegovo pismo je z dne 9. oktobra, ki se nahaja pri meni, v katerem pa sam napoveduje mogočo nesrečo, sklepajoč iz sanj. Vsa ta pisma Vam pošljem prilično. Bog z Vami! Ne žalujte! (Pokopan je bil dne 14. oktobra 1914 jutraj ob 4 na 11. uro.)

*** Gostilničar in mesar Jožef Kirbiš**, ki je pridelen topovski municijski koloni št. 3 poljskega topničarskega polka št. 8, piše iz Gorlic svoji ženi dne 2. novembra: Kako je z letošnjim vinom? Tukaj na bojišču se ga zelo težko dobi. V sem si kupil liter vina, a mi je bilo žal, ker sem za to brozgo moral dati 4 K. Vsak dan srečam tukaj obilo znancev. Na bojišču imamo sedaj jako lepo vreme. Spati moram v veliki sobi — pod milim nebom. Danes so nas vse cepili zoper kolero. Vode do danes še nisem pil, ker je strogo prepovedano rakli nalezljivih bolezni. — Vsem iskrene pozdrave!

*** Savinčan v Sibiriji v ruskem ujetništvu.** Vojak 87. pešpolka 9. stotnije, naš vnet pristaš mladenci Anton Marovt, piše svojim domačim v Braslovcah pismo, dat rano z dne 12. septembra, došlo v Braslovce dne 12. novembra. Pismo se glasi: Dragi mi domačini! Vse vas lepo pozdravim in vam naznam, da sem še pri življenju, pač pa sem ruski ujetnik. Ko se je začelo v Galiciji napadati, sem bil že prvi dan v ognju, ali ranjen nisem bil, akoravno so švigale kroglice večkrat mimo mene. Drugi dan sem bil z dvema drugima tovarišema ujet od ruskih kozakov. Bil sem namreč dne 26. avgusta v ognju, drugi dan pa ujet. Zdaj sem daleč na Ruskem, v Sibiriji. Avstrijec nas je mnogo skupaj, ali znanega ni nobenega. Rusi so prijazni proti nam in tudi hrane imamo dovolj. Žalostne čase imamo sedaj, vem, da tudi doma v mil. domovini ni nič veselega. Ako bom zdrav in ako mi ni smrt v tujini namenjena, še pridem po sklenjenem miru domov. Ako mi je Bog odločil tukaj umreti, pa moljte za mojo dušo. Kakor je Njegova sveta volja, tako se naj zgodi. Pismo se vsako uradno pregleda, predno gre naprej. — Vas vse še enkrat prav lepo pozdravim iz tujine. Ostanite zdravi! Z Bogom!

*** Pismo slovenskega vojaka iz ruskega ujetništva.** G. Anton Rutnik, doma iz Sv. Kunigunde na Pohorju, je pisal dne 23. oktobra svoji ženi sledeče pismo: „Predragi domači! Boditi mi vsi skupaj, a posebno pa Ti. Ljuba žena! Pravi prisrčno pozdravljeni v dragi domovini! Jaz sem daleč v tujini in sicer ležim v bolnišnici in tudi kot ujetnik med mnogimi tovariši. Godi se nam tukaj še ne preslabo, a boljše bi bilo v domači bolnišnici. Ranjen sem bil na bojišču že dne 28. avgusta in tedaj so me pobrali ruski vojaki in me spravili v bolnišnico. Sedaj sem globoko v tuji deželi v mestu Rezan. Ranjen sem na desni nogi. Kako se pa imate doma? Kje je pa moj brat? Ali je mogoče kdo že iz domače vasi prišel v domačo, to je v celjsko bolnišnico? Srečen bi bil i jaz, ako bi ležal v domači deželi. Usoda me je spravila daleč od doma. A upam, da se vidimo, a seveda potem, ko bodo sklenili mir, potem se vrnemo ujetniki zopet med domačine. S prisrčnim pozdravom Vaš Anton.“

*** Ranjenci v Mariboru.** Vsak dan pripeljejo v naše mesto več ranjencev. V samostanu č. oo. frančiškanov je sedaj nastanjenih 28 ranjencev, med katerimi pa ni nobenega Slovenca.

*** Slovenski ranjenci se zahvaljujejo.** Naš rojak g. J. Fišer nam pošilja iz Dunaja sledečo zahvalo: V imenu slovenskih ranjencev Vam izrekam srčno zahvalo za pošiljanje „Slovenskega Gospodarja“. Oh, kakšno veselje ste slovenskim ranjencem s tem naredili, da tu med Nemci dobe v roke v materinem jeziku pisane liste. Bog Vam plačaj!

*** Pozdrav iz Kromeriza na Moravskem.** Došli smo dopisnice sledeče vsebine: Zvesti čitatelji „Slovenskega Gospodarja“ pošiljajo slovenskim Mariborčanom mnogo pozdravov iz bolnišnice v Kromerizu na Moravskem. — Jos. Plahuta, narednik 87. pešpolka: Jakop Karl, pešec; Andrej Gorjanc, lovec od 20. bataljona.

*** Zidje menda delajo v vojski dobre kupčije.** Iz Galicije se čuje, da prodajajo vojakom kos kruha po 2 kroni, ravno tako steklenico najslabšega vina. Iz komisnega tobaka, ki ga dobe od vojakov, delajo cigar te in jih prodajajo po 20 vin. Na Hrvaškem pa za te reveže nabiramo podporo.

Izšla je „Vojska v podobah“, to je prva vrsta ali skupina vojnih razglednic v izredno lepi izpeljavi. Prvih 16 razglednic nudi v resnici veliko več — kakor smo pričakovali. Krasne slike na finem papirju, predstavljaajo prizore, ki so v najtesnejši zvezi s sedanjo grozopolno vojsko, in vendar tako ljubke, domače, se bodo namah prikupile vsakomur. So deč po tej prvi skupini, smemo od naslednjih pričakovati še mnogo lepega, ker se bo založništvo vsestransko potrudilo, da bodo imeli pospeševalci dobrodelne svrhe tudi lepo nagrado za svojo poštornost. V prvi skupini se nahajajo med drugimi tile ganljivi prizori: sv. Peter sprejema padle vojake,

slovo vojaka, Marija tolaži ranjence, Marija na bojnem polju, molitev pred vaškim znamenjem, mož piše ženi, skupina ranjencev itd. Razprodajalci dobe znaten popust. Naroča se v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Komad stane 10 vin.

O ruskih vohunih. Leopold Bandelj, četovodja 97. pešpolka, bivši načelnik Orla v Vel. Žabljah, ki se sedaj ranjen nahaja v graški bolnišnici, nam piše: Mogoče Vas bo zanimalo, če Vam poročam kaj o delovanju ruskih vohunov. Pišem Vam, kar sem sam doživel. Radi teh ljudi je morala naša vojska dosti trpeti. S telefonom, z lučjo, z ognjem in vsakojakimi znamenji so naznanjali sovražniku, kako močni in kje so naši oddelki. Prvi, ki je streljal na naš polk, je bil neki krečmar, Rusin. Ko je bila pozneje v vasi nastanjena naša stotnija, je zmanjkalo nekemu možu 45 K. Sum je letel na gospodarja hiše. Preiskali smo hišo in njega. Denar smo dobili pri njem; v hlevu pa smo našli skrito precej veliko sliko ruskega carja in carjeve družine. Tam, kjer sem bil nastanjen jaz, nam je bila po noči razdrta lestva, po kateri smo hodili spat v podstrešje. Namen je bil ta: če bi bil po noči alarm, bi bili popadali drug za drugim dol in se pobili. Ko smo lestvo zopet popravili in jo postavili na prejšnje mesto, so nam nasekali kline, Hoteli so na vsak način, da se ponesrečimo. Seveda je potem tudi nam potrpežljivost minila in smo obračunali z njimi, kakor se spodobi. Pridemo v drugi kraj. Tam zalotimo tri ljudi, kako so ponoči Rusom z lučjo dajali signale. Seveda so dobili za svojo skrbno čuječnost od nas vsaki po štiri kroglice, dasi so se tega na vso moč branili. In takih dogodkov je bilo vse polno.

Zanimivo proročanje. Neka nemška stoletna pratika je prinesla že pred leti za leto 1914 zanimivo proročanje. Prišel bo čas, ko bo postal svet zelo brezbožen. V mesecu maju se bo pripravljala vojska, toda bo še čas. Mesec junij bo na vojsko vabil. Julij bo tako krut, da bodo morali mnogi vzeti slovo od žen in otrok. V avgustu se bo na vseh straneh slišalo o vojski. September in oktober bosta prinesla veliko prelite krvi. V novembru se bodo videli čudovite stvari. O Božiču pa se bo pelo o miru.

Novo pristanišče ob Jadranskem morju. V Trzinu na Primorskem se je pred nekaj dnevi vršil komisijski ogled, ali bi kazalo tam napraviti novo pristanišče. Dognalo se je, da je prostor za pristanišče zelo ugoden. Ali bo nova luka namenjena za trgovske ali vojne ladje, poročilo ne pove.

*** Dve sestri zaporedoma umrli.** Od Sv. Ilje pr. Velenja se nam poroča: Dne 8. novembra je umrla Genovefa Sredenská, p. d. Jelečova; bila je 10. l. m. pokopana. Se tisti večer ji je sledila v smrt njena sestra Ana. N. v. m. p.!

Prasičereja v bližnji prihodnosti. Danes nima pri nas praseta nobene prave cene. Blaga je veliko, kupcev pa malo. Vsak skuša prodati, kar je godnega za prodajo, ker se vsak boji, da ne bo izhajal s pridellano krmo. Sicer je pa kupčija s praseti sama na sebi čaka, da mora v prodaj, kar je odstavljene. Vsak se boji, da mu gre sicer preveč krme v zgubo. Ali razmere se bodo v tem oziru izpremenile in mlada praseta bodo imela še visoko ceno. Pomisliti moramo, da v krajih, kjer se bje vojska, ni sedaj nobene prave reje in da bo po tehle krajih močno manjkalo praseta in svinj, ko poneha vojna. V Galiciji je reja svinj močno razvijata, ki je morala pa sedaj po prizadetih krajih čisto prenehati. Po vseh teh krajih to treba z rejo na novo prijeti. Pa tudi po mestu se bo v teku vojne potrebovalo še dosti svinjskega mesa. Vse to nas mora po naših krajih navdajati z najboljšimi nadami za bližnjo bodočnost, in nas mora odvracati od tega, da bi prodajali praseta za slepo ceno. Kdor ima dosti krme, naj redi praseta naprej, ker jih bo pozneje, kot to upati, lahko prodal za pošteno ceno. Pride čas, ko se bo po mladih in starejših prasičih močno povpraševalo, posebno po krajih, koder se je sedaj vsled vojske ustavilo vse gospodarsko življenje.

*** Mojsterske skušnje.** Prihodnje mojsterske izkušnje za rokodelsko obrt (izvzet) so navadno kovači, ključavničarji, mizarji, stropni slikarji, platenarji, krtičarji, šivilje) se bodo vršile v Gradcu prvi teden meseca januarja 1915. Prošnje za udeležbo pri skušnjah se morajo vložiti najpozneje do dne 1. decembra 1914 na naslov: „Steinmetzische Gewerbe-Verderung-Institut, Graz, Burggasse 13“. Tam se dobi tudi vsa druga zadevna posveta.

*** Hoče.** Dne 8. novembra je bil blagoslovljen križ, ki ga je dal postaviti g. Anton Verruk, župan in vrh našice. Najlepši je njegov križ v celi fari, poros Sp. Hoč, dika in čast za celo župnijo. Ob tej priložnosti je darovala g. Franež Marija iz Rogoze 10 K za avstrijski Rudeči križ. Posrežite!

*** Ljutomer.** Na Kemerškem je umrl g. Roman Nemec. Pokopnik je bil svoje dni uradnik pri okrajnem glavarstvu kot revident v šolskih zadevah. L. 1866 se je udeležil tudi vojne, kjer je dobil hrabrostno svetinjo. N. v. m. p.!

*** Sv. Jurij ob Ščavnici.** Pred kratkim je zorelo poslopje g. Jožefa Lapi v Rožickem vrhu. Požaru je naredil veliko škodo. Da se požar ni razširil, se imamo zahvaliti novi domači požarni brambi Rožički vrh, ki je bila takoj na mestu in zabrala, da se ogenj ni prijel še sosednjih hiš. Naše novo Gasilno društvo je bilo prvič s svojo brzgalno pri požaru in se je prav dobro odlikovalo. Največje zasluge pri novem Gasilnem društvu si je pridobil g. Franc Strajnšek kot načelnik Gasilnega društva v Rožickem vrhu.

Slov. Bistrica. Dne 19. t. m. je padel na severnem bojišču poročnik v rezervi, tukajšnji notarski koncipient dr. Hugo Volleritsch. Kroglja ga je zadela v trebuh, in je ranjenec še isti dan izdihnil svojo dušo.

Rogaška Slatina. V graški novi splošni bolnišnici je dne 13. novembra umrl stavbenik in posestnik Danijel Madile, star 70 let. Truplo so prepeljali v Rogaško Slatino, kjer bo pokopano.

*** Teharje.** Kako je pri nas v času vojske? Imamo nekaj družin, beguncev iz Galicije, v Štarih. Naša čitalnica v kaplaniji je postala čisto pravilna „kasarna“. Kakih 30 vojakov prebiva v njej. V Teharjih imamo namreč nastanjenih blizu 500 vojakov, ki se večinoma vežbajo in nekaj marodirjev. Tudi pred vojsko je bil celi 1. bataljon 87. polka pri nas. Za vojno srečo smo romali na Svetino.

*** Nova Cerkev pri Celju.** Umrl je dne 30. oktobra za dobljenimi ranami v budimpeštanski bolnišnici posestnik Anton Špes. Padli junak, ki je pretil svojo srčno kri za domovino in cesarja, zapušča zalujčo ženo in malega sinčka. Rajni je bil zvest naš pristaš ter vnet prijatelj in naročnik „Slovenskega Gospodarja“. Pogreb njegov se je vršil na dan Vseh svetnikov. Naj bo rajnemu tuja zemlja lahka! Ubogi ženi pa naše sožalje!

*** Polzela.** Jakob Čater, doma iz Polzele, pri domobrambovškem pešpolku št. 26, oddelk strojnih pušk, piše iz Galicije svojim domačim: Ljubi stariši, brat in sestra! Srčno vas pozdravljam in vam naznam, da sem prejel vašo dragi mi škatljico s tobakom, za kar se iskreno zahvaljujem. Ravno tako se mi zdi, kakor da bi imel vse, kar mi srce požel, ker imam zopet cigarete, katerih že nisem dva meseca kadil. Sedaj, ko vam pišem, sem v topli hiši, zunaj vleče mrzla burja, jaz in moj tovariš Leskošek, tudi iz Polzele, si pa delava cigarete in veselo kadiva. Zdrav sem še tudi, hvala Bogu, čeravno mi je že tri korje ubilo, vendar meni se ni zgodilo nič žalega, imam pač posebno srečo in ta mi da korajžo. Torej ne bodite preveč v skrbah radi mene. Ostanite zdravi in mi kmalu zopet pošljite takšno škatljico, za kar vam bo vaš Jakob zelo hvaležen.

*** Sromlje.** Ob letošnji t. g. tvi smo dobili prav izvrstno kaplico, tem bolj, ker je dosti vinogradnikov s trgatvijo dolgo počakalo. Res je bila letos enkrat tu toča, a je obiskala samo manjši del vinogradov. Vinski kupei bodo tudi s ceno zadovoljni!

*** G. Ferdinand Pšunder,** vikar v Ptuj, je daroval povodom svojega imenovanja za župnika pri Sv. Boltenku — ker ne kaže radi sedanjih resnih časov slovesno obhajati instalacije — za božično našim vojakom na bojišču 100 K in za avstrijski Rudeči križ 50 K. Gotovo času primerno! Hvala lepa!

Sv. Peter pri Mariboru. (Delo za vojake.) Dosti se je že nabralo v naši fari za vojake. Da bi se pa oskrbela za nje tudi pri nas topla obleka in se pripomoglo nekaj za božičnico, so od dne 25. oktobra do dne 1. novembra nabirale Marijine družbenice mile darove po celi župniji. Imele so izvanredno srečo pri tem delu. Ljudje so jih sprejemali prav ljubeznjivo. Nabrale so 335.12 K, in sicer: v Celestrini 21.80 K, Grušovi 16 K, Malečniku in Hrenci 122.60 K, Metavi 50.20 K, Nebovi, Lozanah in Rupčah 36.84 K, Trčovi 34.78 K, Vinički gori 26 K, Vodolah in Dragučevi 26.90 K. Od tega se je določilo 100 K za božičnico našim hrabrim vojakom, vse drugo pa se je izročilo č. šolskim sestram, ki so nakupile pripravne volne ter sedaj štrikajo in heklajo z Marijinimi družbenicami in šolaricami razne potrebne plenine vojakom za zimo. Za volno je daroval tudi naš krajni šolski svet 40 K. Tisočera hvala in zahvala vsem darovalcem, ki so nabiralkam: Dobaj R., Jenuš Tr., Pavalč M., Plečko B., Pienđer Iv. in Protner M. — Tudi naši Mohorjani zbirajo za božičnico. — Imena darovalcev prinese „Straža.“

Stara-Novavas na Murskem polju. Dobiček tombole v korist avstrijskemu Rudečemu križu, katera se je vršila dne 8. t. m. v Prelogovi gostilni, je znesel 187 K 38 v. Tombolo je priredilo občinsko predstojništvo s pomočjo vaških deklet. Tudi že poprej se je v tej občini nabralo za avstrijski Rudeči križ 190 K, skupaj 377 K 38 v. se je v ta namen izročilo c. kr. okrajnemu glavarstvu v Ljutomeru. Bog stotero povrni vsem darovalcem!

Ljutomer. Franc Jožefova šola v Ljutomeru ponovi na občno željo v nedeljo, dne 22. novembra, zadnjo šolsko prireditev v korist Rudečemu in Srebrnemu križu. Začetek takoj po večerinih, ob 3. uri popoldne. Vstopnina: 1. sedeži 1 K, 2. sedeži 80 v, 3. sedeži 60 v, stojišča 20 v. — Ujldno vabi učitelstvo.

Ptuj. Okrajni pomožni odbor za ptujsko okolico nam je v poslal izkaz darov za avstrijski Rudeči križ. Podrobni izkaz in imena darovalcev pričemo v „Straži.“

Ptuj. Kmetijska podružnica za ptujsko okolico ima zborovanje prihodnjo nedeljo, dne 22. novembra, v gostilni gospe Zupančič v Ptuj, ob 9. uri predpoldan, s sledečim sporedom: 1. Nadživinozdravnik g. Pirnat bo predaval o kužnih boleznih in o živinoreji. 2. Pobiranje udnine za leto 1915. Prijatelji živinoreje, udeležite se v obilnem številu tega važnega zborovanja!

Dol pri Hraščniku. V nedeljo, dne 22. novembra, priredi tukajšnje Izobraževalno društvo v korist avstrijskega Rudečega križa dve gledališki igri: „Skrivnostna zaroka“ in „Krščanska ljubezen do bližnjega.“ Vsi prijatelji društva dobrodošli.

Trbovlje. V nedeljo, dne 22. novembra, boče popoldne po večerinih v našem Društvenem domu predavanje o vojski. Povabljeni je vsa Dekliška Zveza, Orli in drugi člani izobraževalnega društva, kakor tudi vsi ostali naši prijatelji.

Vrli svatje. Ob priliki poroke Mešovšek-Lebe v Hočah-Reki je nabrala g. Mešovšek Angela za avstrijski Rudeči križ 10 K. Srčna hvala!

Slovenski čebelarjem na Štajerskem! Zima preti, pa ne nam čebelarjem, kateri smo doma, ampak hrabrim braniteljem naše starodavne, slavne domovine. Marsikateri bo zbolel in v marsikaterem slučaju bo nudił med zdatno olajšavo. Darujte ga tedaj za Rudeči križ ter ga pošljite g. Jožinu Kosi, c. kr. poštenu nadoficijalu v Celje. On ga bo razdelil po bolnicah Rudečega križa na Slovenskem Štajerskem ter seznam darovalcev potem razglasil. — Slovensko čebelarstvo društvo na Štajerskem.

Družinska pratika za leto 1915, najpripravnejši koledarček za krščanske družine, se dobi v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Stane 24 vin., s poštnino vred 35 vin. Ker je znesek malenkosten, je najboljša, da se denar nanrej pošlje v znakmah.

Svetovna vojska. V zadnji številki smo priložili naročilni list za novo knjižo „Svetovna vojska“, ki je prišla izhajati v šestih in sicer izideta mesečno dva šestika. Delo je posebno zanimivo zlasti za to, ker se bo v svojih črticah oziralo tudi v prvi vrsti na naročila, pisma itd. naših vojakov iz vseh slovenskih pokrajin. Knjiža so naroča v Katoliški Bukvarni v Ljubljani.

Mala Lenčica od Svetega Boga. Zgodba nekega svetega otroka na Irskem. Mali oktav, 96 strani. Mala Lenčica, ubogi otrok, je — šele štiri leta stara — že pogosto pristopila k mizi

Gospodovi. Zato je prelep zgled v gorečem prejemaju sv. obhajila. Dva meseca po prvem sv. obhajilu pa jo je Bog poklical k sebi, na nebeško gostijo. Umrli je dne 2. februarja 1908. Cela zgodba sestoji iz 50 majhnih zgodb, Kogar veselijo otroška nedolžnost, veselila ga bo tudi ta knjižica, ki se odlikuje po lepem slogu, po vsopodbi in ginljivi vsebini. Naj bi ne manjkala v nobeni mladinski knjižnici! Dobi se v tiskarni sv. Cirila v Mariboru in stane 50 vin., po pošti 5 vin. več.

Pogrešajo se: Kdo ve za vojaka Ivana Oset, po domače Goriški, iz St. Jurija ob južni železnici? Bil je pri 26. polku, 9. stotnija, in se je dne 25. septembra odpeljal iz Gradiške — na italijanski meji — v Galicijo. Zadnja njegova dopisnica je od dne 3. oktobra. Njemu pisana dopisnica dne 24. oktobra se je sedaj vrnila s pripombo „Verwundet.“ Če kdo karkoli ve o njem, se prosi, naj blagovoli sporočiti Andreju Oset, Tolstovrška slatina, pošta Guštanj, Koroško. — Ker o Jožetu Strajnsaku, c. kr. pismonošu pri Sv. Juriju ob Ščavnici, kateri je služil kot rezervist pri 87. pešpolku, 10. stotnija, že od dne 17. avgusta 1914 manjka vsaka sled, se prosijo tisti, katerim bi bilo kaj zanesljivega znano o njegovi usodi, da blagovoli to poročati na naslov: Marija Strajnsak v Slapčincih, pošta Sv. Jurij ob Ščavnici na Štajerskem.

Prihodnja „Straža“ (v petek) bo zopet priobčila izkaz padlih in ranjenih vojakov naših domačih polkov.

*** Vojno posojilo.** Finančni minister poziva državljanke, da podpišejo vojno posojilo. Upa, da se bo podpisalo v obeh državnih polovicah okroglo 2 milijardi.

Zagrebski nadškof dr. Bauer posebno požrtvovalno in modro skrbi za vojake in ranjence. Kupil je zanje celo zalogo molitvenika „Vojnik Kristov“ in dal tiskati 40.000 molitvenikov za čas vojne ter tudi 100.000 podobice z najpotrebnejšimi molitvami. Vse to brezplačno razpošilja hrvatskim vojakom po celi naši monarhiji. Edini slovenski molitvenik za vojake, ki vsebuje tudi prav primeren pouk o vojaškem stanu, pa malo bolj počasi prodira med vojake.

Zadnja poročila, došla v četrtek 19. nov.

Boj za Belgrad.

Budimpešta, dne 18. novembra.

Vojni poročevalci lista „Pester Lloyd“ poročajo izpred Belgrada: Obstreljevanje belgrajske trdnjave se vrši od nedelje (15. nov.) neprestano naprej. Po 2. tedenskem odmoru se je obstreljevanje v nedeljo zopet pričelo. Vsi podonavski motorji so skupno z našo artilerijo, ki se je razpostavila na višinah pri Zemunu, sipali proti sovražni trdnjavi uničujoč ogenj. Trdnjavske naprave mesta Belgrad so naši obsipavali s celo točo krogel iz topov.

Srbska artilerija se je razpostavila na 206 metrov visokem griču Banovo, ki leži 5 km južnozahodno od Belgrada. Artilerijski boj traja neprestano dalje. O dosedanjem uspehu našega obstreljevanja se sme le toliko poročati, da je učinek obstreljevanja zelo zadovoljiv. Naše čete so pod varstvom artilerijskega ognja iz naših postojank pri Obrenovacu korakale ob Savi dalje proti Belgradu.

Belgrad pred padcem.

Gradec, 18. novembra.

„Grazer Volksblatt“ je dobil iz Ujvideka pri Belgradu dne 17. novembra sledečo brzojavko:

Stotnik našega generalnega štaba, ki je pridelen avstrijskim četam, katere se bojujejo okrog Belgrada, je bil na patrolnem čolnu poslan v Belgrad kot vojni posredovalec (parlamentar). Častnik je zahteval od srbskega mestnega poveljstva, naj se Belgrad tekom dne ure uda Avstrijcem. Ko po preteku tega roka ni došel nikak odgovor, se je iz vseh topov na avstrijski strani začelo streljati na belgrajsko trdnjavo.

Uradno poročilo o prodiranju v Srbijo.

Dunaj, dne 18. novembra.

Uradno se naznanja: Na južnoizhodnem bojišču se vrši več velikih bojev. Naše čete so prekoračile Kolubaro, čeprav so Srbi prehodišča uničili. Dne 16. novembra smo zajeli 1400 mož in mnogo vojnega gradiva.

V Valjevu mir in red.

Dunaj, 17. novembra.

Uradno se poroča z bojišča proti Srbom: Naše čete so včeraj (dne 16. novembra) na celi črti došle do reke Kolubara in so jo že na nekaterih mestih prekoračile, dasiravno je umikajoči se sovražnik vse mostove čez reko uničil.

V mesto Valjevo je došel višji avstrijski vojaški poveljnik. Takoj po dohodu naših čet je nastal v mestu mir in red. Srbske čete so mesto zelo poškodovale. Manjši avstrijski kavalerijski oddelek je včeraj ujel 300 Srbov.

Kralj Peter na smrtni postelji?

Iz Sofije se poroča dne 17. novembra, da leži srbski kralj Peter na smrtni postelji. Kralj Peter je bil ves čas vojne zelo bolan in je ležal v nekem samostanu blizu Niša. Sedaj se je Petru zdravstveno stanje tako poslabšalo, da se mnogi boje, da kmalu nastopi smrt.

Velika borba z Rusi se začela.

Dunaj, dne 18. novembra.

Avstrijski generalni štab uradno razglasi: Vojna podvzeta zavezniških armad so prisilila rusko

glavno silo na Rusko-Poljskem, da je sprejela novo bitko, katera se na celi črti za nas ugodno razvija.

Naša posamezna bojna krđela so včeraj (torek) ujela čez 3000 Rusov. Poleg teh velikih bojev je prodiranje ruskih čet proti Karpatom le manjšega pomena. Pri izpadu (ruskem) iz Grybowa je naša artilerija z nenadno močnim ognjem razpršila rusko kavalerijo. (Grybow je mesto v zahodni Galiciji južnozahodno od Krakova).

Nemci na Rusko-Poljskem.

Berolin, dne 18. novembra.

Iz velikega nemškega vojnega stana se poroča: Tb severni strani Lodza na Poljskem so se pričeli novi boji, v katerih se ni padla odločitev.

Južnoizhodno od mesta Soldau so se morali Rusi umakniti proti reki Mava.

Na najskrajnejšem severnem krilu so bila dne 16. in 17. novembra poražena močna ruska kavalerijska krđela, ki so se morala umakniti v smeri proti Pillkallenu.

Turki zopet pred Odeso.

Carigrad, dne 16. novembra.

Turško brodogradništvo je zopet obstreljevalo Odeso.

Izredni izdatki za armado v Italiji.

Rim, dne 15. novembra.

Kakor poročajo listi, je ministrski svet v zadnji seji sklenil izredne izdatke za armado v znesku 400 milijonov l.r.

Grška mobilizira.

Galac, dne 16. novembra.

Vsi grški vojaški zavezanci od letnika 1885 so vpoklicani.

Japonci v trdajavi Tsingtau.

London, 17. novembra.

Iz Tokija se z dne 16. novembra brzojavlja: Japonske čete so ukorakale v Tsingtau.

Listnica uredništva.

Na več vprašanj: Graški „Soldate“ tag“ predi zaselen odbor, sestavljen iz graških Nemcev. V odboru, ki se je oblikoval, kakor marsikateri drugi, tudi na spodnještarske Slovence, ni nobenega Slovence. Opozorjamo vas na oklic Slov. odbora!

D e p o p o n a m a n o v i h š a: (nadstropni) se po izredno nizki ceni prodaja v Mariboru. Na hišab je večja sv. ta hranilnica. — Plačilni pogoji so zelo ugodni. Rabi se le 10—15 tisoč K gotovine. Hiša je kakor nalašč za upokojence, kar je na zdravem zraku. Več pove uredništvo pod „Nova hiša“.

Hlapec, vajen poljskega dela se išče za župnišče. Naslov pri upravnistvu

Pozor krojači!

Kupujem suknene odpadke (Stoffabfälle) kakor tudi bakro, mede nino in svinec, vse staro ali kosce. G. Gajšek, Fohnsdorf. Zgor. Štaj.

25kron na teden

lahko zaslužite po Vašem navadnem delu, brez denarja ali drugih izdatkov. Pišite tkoj na trdko Jožef Brož, Kardač-Rečica Češko.

Slovenci pozor!

Dvonedstropna hiša

v majhnim vrtičem v sredi mesta in blizu franciškanske cerkve z 7 stanovanji, se pod ugodnimi pogoji proda. Več pove upravnistvo pod šte. 432.

Sedlarski mojster Rudolf Novak Maribor, Burgasse sprejme tkoj učerka, sina poštecih svarišev. On ga izuči zastoj, ni treba nič plačati, kakor pri drugih mojstrih. Stanovanje in oskrbo si mora učene sam oskrbeti. 86

Majr z dvema ali tremi delavnimi močmi se sprejme z 1. decembrom pod jako ugodnimi pogoji. Imeti mora tudi veselje do go. oic. Kje? pove uredništvo lista. 806

Kupiti želim

100—500 kub. m. bojkovega in smrekovega lesa v deblah, pripravne za žaganje. Ponudbe na Richard Tolazzi v Ormožu ob Dravi Štajersko. 887

Dva učenca sprejme Jakob Udril kolar, Sv. Peter v Sav. dol. 915

Lepo posestvo

se prostovoljno proda tik ceste, katera pelje od Ponikve in sv. Jurja ob juž. žel. na Celje in sicer nova hiša, pripravna za gostilno, s 3 sobami, obokano klet, gospodarsko poslopje z podcem za mlaiti, hlev za dve govedi in svinjak, vse v najboljšem in nem stanju, z opeko krito. Zemljišče je 7 oralov že obsjano. Cena 8000 kron, za tga se odšteje samo 800 kron, ostanek je imetje posojilnice, katero se lahko obrestuje. Več se izve pri lastniku Janezu Štukle, posestnik v Razborju šte. 24. P. 895

Kdor še ni zah eval pojasnila radi nakupa izber. e turške, ga

zamore dobiti

takoj, in če srečko potem naroči, ž njo v srečnem slučaju že dne 1. decembra zadene

400 000 frankov Srečkovno zastopstvo 15. Ljubljana 906 c

Išče se v Savinski dolini ali kje blizu, trgovina z gostilno v najem ali na prodaj. Ponudbe naj se pošlje na upravno što Slov. Gospodarja pod naslovom: Hmeljar št. 917.

Pesestnik mlinov rozor! Mlinarski pomočnik, mlad išče dela na srednjem mlinu. Naslov Janez Fajfar, mlinar Sv. Miklavž pri Ormožu. 920

Iščem s' uže eskrbnice na večjem posestvu ali za gospodinjjo. Naslov dotične pove iz prijaznosti Antonija Kreneh Šmartno pri Sl. Gradcu 921

Pr. da s' srednje posestvo pri cerkvi in šoli z lepo zidano hišo, ki je sposobna za vsako obrt. Da se tudi v najem ali zamenja s kakim drugim posestvom. Pripravno za kakega rokodelca ali penzija. ta. Cena nekaj n d 6000 K. Plačilni pogoji lahki. — Pojasnila daje iz prijaznosti v prolajale. em imenu M. Deteček v Poljčanah.

Organizovana in ca ko n ška služba v Mašbergu se takoj odda.

! KAVA !

najcenejša se pošilja na vse strani. A. Schapira 496, eksport kave in čaja Galanta (Ogrsko.) 931

Oženjen majer

kateri eskrtuje več glav živine in žena zraven za hlape kuha, se sprejme pod jako ugodnimi pogoji. Sprejme ss tudi konjski hlapec za poljedelstvo, oženjen, ali pa samec. Vstop 1. januarja 1915. Več pove oskrbnistvo graščine Novikloster. Sv. Peter v Sav. dol. 920

Orožje in kolesa

na obroke. Posamezni deli najceneje. Ilustrov.

ceniki zastoj F. Dušek, tovarna orožja, kcles in živalnih strojev. Opočno na drž. žel. št. 2121. 1333 Češko.

Novi pridigar

1. adventno nedeljo. Cena za celo leto 8 K, pol leta 4 K. Na ogled se list ne bo pošiljal zavoljo kratkega časa.

Upravnistvo: Pragersko (Štaj.)

Sprejme se na neki šoli v ljut. okraju učitelj ozir. učiteljica volonterka. Poznej e nameščenje ni izključeno. — Kje, pove upravnistvo tega lista.

Tužnim srcem naznanjamo vsem sodnikom, prijateljem in znancem, da je naš iskrenoljubljeni sin oziroma brat, gospod

Ivan Oset

v starosti 33 let v boju v Galiciji častni smrti za domovino umrl.

Pokopan je bil na bojišču dne 14. oktobra z vojaškimi častmi.

Počivaj sladko dragi Ivan v tuji zemlji!

Neža Oset, Franjo, Andrej, Miloš, Marija, mati. bratje. sestra

Marija Oset roj Urbanc, svakinja.

Sv. Jurij ob juž. žel., meseca novembra 1914.

Dne 19. oktobra je bil na bojnem polju v Galiciji težko ranjen in je dne 8. novembra vsled te poškodbe v Miskolezu na Ogrskem izdihnil svojo mlado dušo oboje prijavljeno

Ivan Voušek,

tajnik olepševalnega društva in prosak pešpolka 87.

Blagopokojni, ki ga je dohitela častna smrt za domovino, je bil tudi član tukajšnjega peškega društva in zastavonoša prostov. požarne brambe. Sv. maša zadušnica se bode biala v torek, dne 17. t. m. ob 7. uri v Braslovčah.

Blag mu spomin!

Olepševalno društvo v Braslovčah.

Parna pekarija s prodajalno in tobačno trafiko v večjem kraju se da v najem. Natančnejša pojasnila daje Hranilnica in posojilnica v Dohrni pri Celju. 928

Serravallo-vovo Kina-vino z železom

najboljše darilo za

ranjene vojake

in prebolele od zdravnikov priporočano okrepično sredstvo.

Se dobi v lekarnah

J. Serravallo, Trst—Barkovlje

ŽGANJARSKE KOTLE

v vseh vel. kostih in razn. h izpeljavah, bogato zalogo peči in štedilnikov po najnižjih cenah priporoča veletrgovina v železnino

„MERKUR“ PETER MAJDIC, CELJE

Ovčjo volno

kakor tudi kože od jagnet in ovac kupujem v vsaki množini proti takojšnjemu plačilu. — Želim, da se mi vpošlje vzorec in se pove koliko blaga in za katero ceno ima kdo na prodaj.

Suknena tvrdka Rudolf Foukac, Jägerndorf, Avstr. Slezija.

DENARJA NI,

draginja je vedno večja, maluček pa majhen. Ako hočete z malim trudom, doma v svojem kraju gotovo 10 K na dan za služiti, mi pošljite v pismu svoj natančni naslov in znamko za odgovor.

Jos. BATIC, Ilirska Bistrica 26 Kranjsko.

OKLIC.

Prosimo najljubše vse svoje cenjene odjemalce v njih lastnem interesu, da svojo eventualno potrebo na

Lysoform

desinfekcijskem sredstvu, nam ako mogoče takoj naznanijo, ker se naročila po vrsti uredijo in ker se razumljivo po tem priznava izbornem desinfekcijskem sredstvu mnogo poprašuje. Pri naročilih, ki so določena za bolnice ali

za Rudeči

prosimo gospode lekarnarje in droščiste, priložiti tozadevno uradno potrdilo, ker s to lahko pospešimo železniško ekspedicijo. Vseled spremenjenih denarnih razmer kupujemo zdaj

Lysoform

le proti gotovemu plačilu ali povzetju, upamo pa, da ta odredba ne bo dolgo trpela. — Mi imamo na Dunaju večje zaloge. — Ekspedicija je nemotena. 846

Lysoform-tvo nicei tipest dr. Keleti & Aurányi, kemična tovarna.

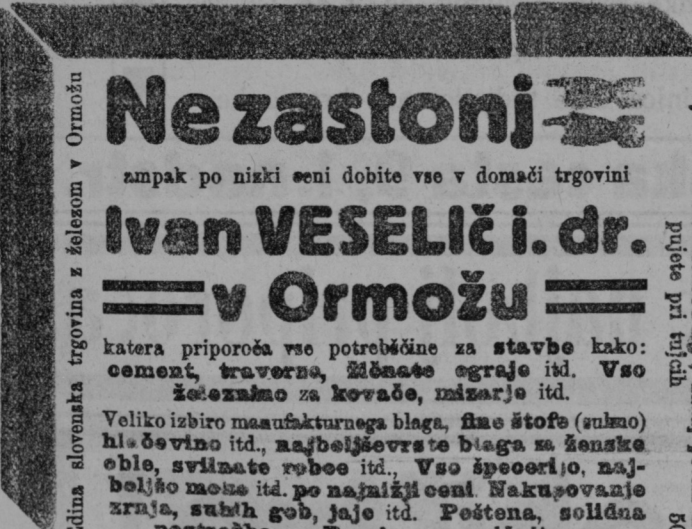

OBLEKE

za ženske, moške in otroke, kakor tudi krila, vrhne jope, bluze, zimske moške suknje in raglane se dobijo v velikanski izbiri in po najnižjih cenah v veletrgovini

R. Stermecki v Celju št. 300

== Pišite po cenik. ==

Ne zastoni

zampak po niski ceni dobite vse v domači trgovini

Ivan VESELIČ i. dr.

v Ormožu

katera priporoča vse potrebščine za stavbe kako: cement, traverne, železne ograje itd. Vso železnino za kovače, mizarje itd.

Veliko izbiri manufakturnega blaga, fine štofe (sukno) hlačevino itd., najbistvo vrste blaga za ženske oble, svilnate robeje itd. Vso specerijsko, najbistvo mesa itd. po najnižji ceni. Nakupovanje zrnja, suhih gob, jaje itd. Poštena, solidna postrežba. — Prosim, prepričajte se.

Tisočim je že bilo pomagano!

„Zamorčev“ obliž za odpravo kurjih ošes odpravi brez bolečin, hitro in radikalno trdo kožo in kurja česna. Zatljica 40 vin.

„Zamorčev“ protinski in revmatični obliž zoper bolečine v ledju, kolku in križu (hrbtenici). Cena 60 v

„Zamorčev“ pastilje zoper goljšo (debeli vrat) 90 vin.

„Zamorčev“ čaj“ proti želodnim boleznim in krču, deluje kričestilno, vzbuja apetit, lajša bolečine, uredi prekinjeno prebavo. Zavojček 1 K 50 vin.

Lekarna „H. Zamorcu“ mag. pharm. Karl Wolf, Maribor, Glavni trg št. 3.

Naročila po pošti se takoj rešujejo.

Znano je, da se kupi

pri staroznani domači suknjivi trgovini ne samo po ceni ampak tudi pravi dobro:

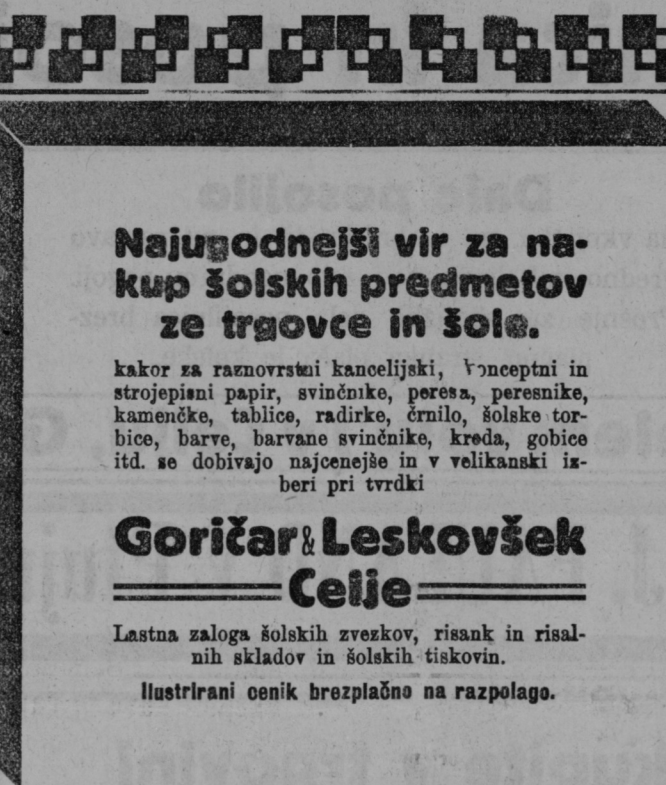
Suknene blage (štofi za moške in dečke.) Novomodno volno za ženske in dekleta, Najnovejša perline blage za obleke in bluze, Platno belo in pisano za srajce in spodnje hlače, Blagó za pestilje in rjuhe, brez šiva in matrace, Srajce izgotovljene vseh velikosti za moške in ženske, Predpasnikov venika izbiri, za prati in iz črnega atlasa, Zmraj novosti rebecv iz svile in za prati, kakor vseh vrst blaga za domačo uporabo, s čimer si pri veliki izbiri in pri nizkih cenah tudi doma svoj nakup lahko dosežete po zelo ugodnih prednostih, zato prej pošljem na zahtevanje

ZASTONJ

vsakomur svojo bogato zbirko vzorcev na razpolago.

K. Worsche Maribor
Gospodska ul. M. (Herreng. M.)

GOSTILNA z mesarijo in pekarijo v dobroznanih štajerskih toplicah se s 1. decembrom t. l. da v našem. — Nadaljnjeja pojasnila da Hranilnica in posojilnica na Dobrni pri Celju. 882

Najugodnejši vir za nakup šolskih predmetov ze trgovce in šole.

kakor za raznovrstni kancelijski, konceptni in strojeptni papir, svinčnike, peresa, peresnike, kamenčke, tablice, radirke, črnilo, šolske torbice, barve, barvane svinčnike, kreda, gobice itd. se dobivajo najcenejše in v velikanski izbiri pri trdki

Goričar & Leskovšek

Celje

Lastna zaloga šolskih zvezkov, risank in risalnih skladov in šolskih tiskovin.

Ilustrirani cenik brezplačno na razpolago.

Veletrgovina s specerijskim blagom in dež. pridelki.

Ivan Ravnika: Celje

Graška ulica šte. 21.

Priporočam vedno svežo in žgano kavo, kakor tudi fino čokolado in kakao.

Zaloga rudninskih voda, vrvarskega blaga in vsakovrstnih suhih in oljnatih barv.

Solidna in točna postrežba.

Zahtevajte velik cenik brezplačno in poštine prosto z več kot 1000 slik.

Poštnina in zavojnina prosta. Neugajajoče zamenjam ali denar nazaj.

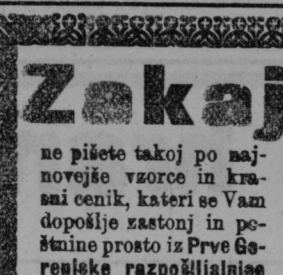
Št. 57. Stroj za striženje las, fino poniklan, z dvema nastavkoma za striženje, reže čez dva zoba, poniklani drži. — Reže brez nastavka 3 mm, z teškim nastavkom 7 mm, z debelim nastavkom 10 mm, cele dolžina 15 in pol cm, 17 zob z rezervnim peresom, komad K 4.80. — Isti stroj za striženje brade najboljši kakovosti komad K 5.80

Št. 71. Jopič z rokavi iz sive Vigornia-volne, zeleno obrobljen z žopi in dvema vrstama gumbov, navadne velikosti, 1 kom. K 3.20. — V boljši izpeljavi K 6.76, isti črna jopič 1 komad 4 krona. — V boljši izpeljavi K 4.80.

Št. 76. Nahrbtnik iz dobrega, zelenega gradla, brez obročka, brez žepov, z dobrim, usnjanim jermenom, 36 cm širok, 37 cm visok, 1 komad K 3.80, isti z obročkom (Ringkoppel) iz javega pomorskega platna, 1 komad K 3.80. — Isti z ovinom zunanji žepom, iz javega lovškega platna 1 komad K 4.50. — Isti iz zelenega pomorskega platna, z dvema zunanjima žepoma, nastanek po zmanjšanih risbi v najboljši in najlepši izpeljavi, 1 komad 6 krona.

Št. 78. Moške nogarice iz debelih nitij iz volne, na stroj pletene, višarjanih, modernih lisastih barvah, za jesen in zimo, se dajo prati, pripravne za močnejše strapace, 1 par 30 vinarjev. — Ista oblika iz prave, fine ovčje volne, lahko melirane, na roko pletene, izborno zimsko blago, 1 par 1.50

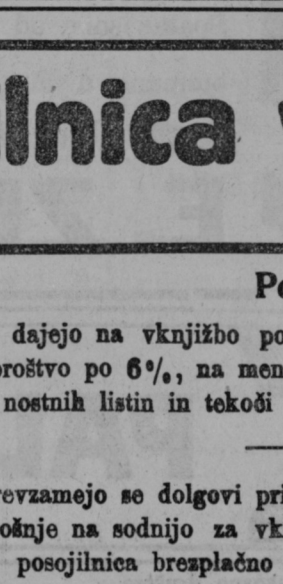
E. LUNA, Maribor o. D. št. 49/a.

Prva razpošiljalna galanterijskega blaga in gospodarskega orodja.

Zakaj

ne pišete takoj po najnovejših vzorcih in krasni cenik, kateri se vam dopolnje zastoni in poštine prosto iz Prve Gosposke razpošiljalnice Ivan Savnik, Kranj 150.

Ure

Tečna postrežba

GES. GESTEMP. TRAURINGE

Velika zaloga ur, dragocnosti, srebrnine in optičnih stvari po vsaki ceni.

Tudi na obroke! Ilustrov. cenik zastoni. Gramofone od 20-200 K.

Niklasta remonat-ura	K 3.50
Pristna srebrna ura	K 7.—
Original omega ura	K 24.—
Kuhinjska ura	K 10.—
Budilka, niklasta	K 3.—
Poročni prstani	K 2.—
Srebrne verižice	K 2.—

Večletna jamstva,

Nasl. Dietinger

Theod. Fehrenbach

urur in očalar

Maribor, Gospodska ulica 26

Kupujem zlatino in srebro.

Kmečka hranilnica in posojilnica v Ptuj

registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Uradne ure

so: vsako sredo, vsak petek in vsak sejmski dan od 8. do 12. ure in vsako nedeljo od 8. do pol 10. ure dopoldne. Vplačuje in izplačuje se redno samo ob uradnih dnevih. Pojasnila se dajejo vsak dan od 8. do 12. ure dop.

Uradni prostori

se nahajajo v minoritskem samostanu v Ptuj.

Hranilne vloge

obrestuje po 5%, od 1. in 16. v mesecu po vložitvi in do 15. in zadnjega pred dvigom. Nevzdržene obresti se koncem junija in decembra vsakega leta pripisejo glavnici ter kakor ta-le obrestujejo. Sprejemajo se hranilne knjižice drugih zavodov kot vloge, ne da bi se pri tem obrestovanje kaj prekinilo in ne da bi stranka imela pri tem kakih potov ali sitnob.

Na razpolago so strankam brezplačno poštino-hranilne polžnice št. 118.060 in domači nabiralniki.

Posojila

se dajejo na vknjižbo po 5%, do 6%, na vknjižbo in poroštvo po 6%, na menice po 6 1/2%, na zastavo vrednostnih listin in tekoči račun pod ugodnimi pogoji.

Prevzamejo se dolgovi pri drugih zavodih in zasebnikih prošnje na sodnijo za vknjižbo in izbris vknjižbe dela posojilnica brezplačno stranka plača samo koleke.

Zastoni

dobi vsak 2 para močnih ženskih ali moških nogavic, 3 lepe žepne rebece, eno volneno ruto za na glavo ali moški klobuk, kdor naroči: 4½ m finega zimskega volnega blaga za žensko obleko v poljubni barvi za K 9'50 ali v boljši kakovosti za K 12'50

SAMO

v Prvi gorenjski razposiljalnici Iv. Savnik Kranj 150

Neugajajoče se zamenja ali vrne denar.

Razposiljalnica pohištva K. Preis Maribor

Stolni trg šte. 6.

Posebno ugoden nakup pohištva za spalnice iz mehkega lesa, lakirano od 90 K; spalnice, iz trdega lesa, politirano, od 160 K; spalnice v staronemškem slogu, moderne, od 240 K. Žimnice (vložki) K 9'50, mize K 10'—, stoli K 2'50, močne postelje 14 K, šifonirane 24 K, kuhinjska kredenca 42 K, spalni divani (otomani) 31 K. Posebni oddelek za pohištva iz železa in medenine: otroške omrežne postelje od 16 K, postelje iz železa 12 K, železne omarnate postelje 24 K, umivalne mize 5 K, emajlirane postelje 40 K, postelje iz medenine in polmedenine od 60 K. Cena in izber brez konkurence, prost ogled, ilustrovani ceniki brezplačno in poštne prosto.

J. KOVAČIČ, Radgona, Dolga ul. 100.

Velika zaloga steklenega (glaženega) in porcelanastega blaga, svetiljke, podobe, okvirje, ogledala. Steklarsko dela.

Točna postrežba!

Najnižje cene!

Pozor! Cenj. kupovalci. Pozor! Narodna trgovina Alojz Brenčič, Ptuj

nudi cenj. občinstvu

za jesensko in zimsko sezono

najnovejše barhente za bluze in obleke, veliko izbiro modernega lodna za ženske, kakor tudi za moške, štof od najnižje do najfinije kvalitete, loden za obteke, pelerine in trpežno blačevino. Raznovrstnega belega in pisanega platna za perilo, najnovejše svilene, volnene in štrikane robce. Prav tople štrikane srajce, spodnje hlače, nogavice, moške in ženske kakor tudi za otroke. Vsakovrstnega izgotovljenega blaga n. pr. hlače, bele in pisane srajce, predpasnike, ovrtnike, zavratnice, manšete, dežnike ter sploh vse, kar v to stroko spada.

Za mnogoštevilni obisk se priporoča

novi in domači trgovec **Alojz Brenčič v Ptuj**

Novo blago!

Nizke cene!

Poštena in hitra postrežba!

Važno oznanilo.

Ker je začasa vojne malo denarja in mnogim ni mogoče niti najpotrebnejšega blaga za obleke ali perilo kupiti, se je odločil trgovec

J. N. Šoštarč, Maribor, Gosposka ulica št. 9

da bode prodajal blago veliko ceneje kakor popreje; n. pr. platno po 40, 45, 50 vin., parhet 36, 40, 45, 50, 56 vin., volneno blago težko za obleke po K 1'—, 1'20, 1'50 itd. —

Vzorci in ceniki se na zahtevo poštne prosto pošljejo.

880

Domača in naodna trgovina Franc Lenart - Ptuj

priporoča za jesen in zimo bogato izbiro raznovrstnega novega blaga za moške in ženske obleke.

Postrežba poštena! Cene primerne!

Kdor bo z blagom zadovoljen, naj pove svojim znancom, Kdor bo z blagom nezadovoljen, naj pove meni.

- Zahtevajte takoj brezplačno - vzorce!

10.000

metrov

volnenega in polvolnenega blaga

se globoko pod ceno razposilja

R. Miklavc Ljubljana 205

Prva kranjska rapošiljateljska trgovina.

Novodobni Brdavs že sopen grozi domovini. Martin Krpan je že davno pod zemljo; njegov potomec, podpisani Anton Krpan, pa še živi. Predno pa se poda nad Brdavs, mora dokončati trgatve in spiti starino. Da bo s to prej gotov, vabi vse prijatelje in neprijatelje, znance in neznanke, da mu pri tem delu pomagajo — na debelo in na drobno. Cena sramotno nizka — po kapljici se pa veselo vriska. Toči se v Slovenjgradu pod št. 88 — tam blizu slovenske soke.

Vdani

Anton Krpan.

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neom. zavezo

Obrestuje hranilne vloge po

4½%

od dneva vloge do dneva vzdiga.

Rentni davek plača posojilnica sama.

Daje posojilo

na vknjižbo, na osebni kredit in na zastavo vrednostnih listin pod zelo ugodnimi pogoji.

Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

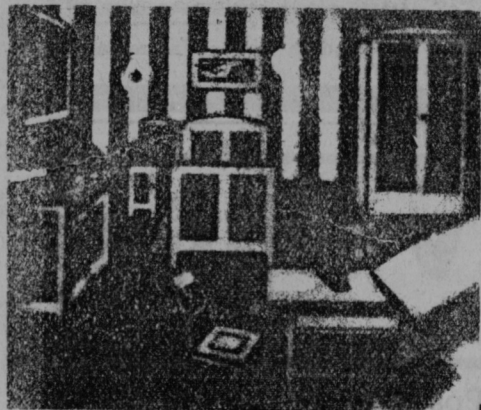
Uradne ure

za stranke vsak delavnik od 9. do 12. ure dopoldne.

- Posojilnica daje tudi domače hranilnike, -

v lastni hiši (Hotel „Pri belem volu“) v Celju, Graška cesta 9, I. nadstr.

Manufakturno trgovino J. FAULAND v Ptuj se najbolj priporoča.

Ugodno kupite v trgovini

Spalne sobe od 150—1000 K, jedilne sobe od 150—1000 K

otomane, divane, madrace, zagrinjala v različnih najnovejših slogih. —

Razpošilja na vse strani! Cene primerni

E. ZELENKA

tapetarska in mizarska delavnica nasproti hotela Mohr

Gosposka ulica 25,

MARIBOR o. D.

pohištvo!

Zenini in neveste imajo popust!

Brez konkurence! — Prosti ogled!

PALMA

je zaželeni
kaučuk-podpetnik

